

REDZĒJUMS

Kad liktenis ziedotāju rokās

Maija Jankovska, tālr. 63323021, redakcija@kurzemnieks.lv

Man nūdien žēl mūziķa un TV raidījumu vadītāja Valtera Frīdenberga. Jauns cilvēks, bet diagnoze – vēzis. Gaišā maliņa tumšajam mākonim ir tā, pateicoties viņa popularitātei, nauda ārstēšanai Cīrihē savākta zibenīgi. Taču viņš nebūt nav vienīgais onkoloģiskais pacients, kas lūdz palīdzību labdarības organizācijā *Ziedot.lv* – šogad tā saņēmusi jau 46 šādus lūgumus par summu, kas krietni pārsniedz miljonu eiro. Pārējie pacienti nav tik populāri, tāpēc viņiem nav izveidoti videoklipi

„Vēža pacientu liktenis nodots ziedotāju rokās. Tai noteikti nevajadzētu būt jomai, kas jāfinansē šādi.”

ar aicinājumu ziedot, kas tiek translēti sabiedriskajā televīzijā. Turklāt ne jau visi, kam palīdzība vajadzīga, to lūdz. Daudzi, tā arī netikuši pie terapijas, nomirst.

Meklējot pozitīvu piemēru, arī šajā jomā varam skatīties ziemeļu kaimiņu virzienā. Igaunija atkal mūs apsteigusi, jaunās paaudzes medikamentus vēža pacientu ārstēšanai iekļaujot valsts kompensēto sarakstā, bet Latvijā par to tikai spriež. Pa to laiku mūsu onkoloģiskie pacienti mēdzot pārdeklarēties vai savus uzņēmumus reģistrēt Igaunijā, lai tur tiktu pie tik svarīgās terapijas. Manuprāt, Latvijai tas ir kauna traips. Kā gan mūsu iedzīvotāji šajā ziņā atšķiras no tiem nabaga patvēruma

meklētājiem, kurus mēdzam apsūdzēt, ka viņi Eiropā ieradusies tikai labākas dzīves meklējumos?

Politologs Ivars Ījabs interneta portālā *Satori.lv* atkal publicējis vienu no saviem sulīgajiem redzējumiem. Šoreiz viņš apspriež, cik morāli pieņemami ir tērēt lielu naudu valsts simtgades svinībām, ja tās nepietiek citām būtiskām valsts funkcijām, minot arī kvotu trūkumu valsts finansētām operācijām. Situācija, kurā cilvēki mirst, operāciju nesagaidījuši, kamēr viņiem „aiz loga dārd valsts apmaksāts salūts”, tik tiešām ir ētiski problemātiska.

Es gan neuzskatu, ka simtgadei tiktu tērēts nesamērīgi daudz (gada laikā esot trīs eiro uz vienu iedzīvotāju), turklāt ieguldīt naudu kultūrā man liekas svarīgi. No visām izdevumu pozīcijām visvairāk (13,5 miljoni) paredzēti programmai *Latvijas skolas soma*, kurā ikviens skolēns varēs „izzināt un klātienē redzēt kultūras un dabas vērtības, iepazīt dažādos laikos Latvijā radītās inovācijas un uzņēmējdarbības veiksmes stāstus”. Manuprāt, tas ir ļoti atbalstāmi.

Un tomēr. Vēža pacientu liktenis nodots ziedotāju rokās. Tai noteikti nevajadzētu būt jomai, kas jāfinansē šādi. Valstij būtu jāatrod tam nauda, un viss. Tad jau drīzāk ziedojumus varētu vākt svētkiem. Es pati noteikti būtu gatava simtgades svinībām noziedot krietni vairāk nekā tos trīs eiro gadā, kas tagad no manis pienāktos, izdalot uz galviņām. Jo Latvijas neatkarība man svarīga. Tās simtgade jānosvin godam.

MANUPRĀT

Piederības izjūta stiprina

Suitu dižsapulcē Alsungā tika spriests, ko darīt vēl labāk, lai kultūrvēsturiskās vērtības saglabātu un nodotu nākamajam paaudzēm. Skaidrs, ka uzdevums nav no vieglajiem. Pirmkārt, tāpēc, ka suiti savas identitātes stiprināšanā jau pūlas tik daudz, ka patiešām grūti izdomāt, ko darīt vēl. Otrkārt, cilvēku skaits arī te kā jebkurā vietā Latvijā mazinās, tādēļ mazāk kļūst suitu tradīciju kopēju. Arī es no senču tradīcijām esmu distancējusies, bet apziņos, ka cilvēki, kuri tās uztur dzīvas, dara ļoti svētīgu darbu. Sevī saglabā un citos modina piederības izjūtu, kas, kā norāda psihologi, esot viens no būtiskākajiem garīgās labsajūtas nodrošinātājiem. Cilvēkiem ir svarīgi just piederību ģimenei, darba kolektīvam, draudzei, partijai, biedrībai utt. Tad viņi jūtas kā kopiena, ir gatavi viens par otru iestāties un ikviens sevī jūt garīgu pacēlumu un spēku.

Jolanta Hercenberga, tālr. 63350568, jolantah99@gmail.com

Ja jūs avīzē pamanāt kādu kļūdu vai neprecizitāti, būsīm priecīgi, ja jums darīsiet to zināmu pa tālruni 63350567.

PĒC PUBLICĒTĀ

Satraukti par Melnās kolka likteni

Dārzniecības ielas pārbūves laikā Kuldīgā kā apvedceļš tiek izmantots grantētais Virkas ielas posms gar Ventas stāvkrastu, un iedzīvotājus satrauc ne tik daudz tas, kā brauktuve izskatās, bet fakts, ka nekārtības nodara ļaunumu dabas liegumam.

Pirms pusotra mēneša ap 160 iedzīvotāju (galvenokārt no Virkas ielas, kā arī Veckuldīgas pilskalna apmeklētāji) parakstīja atklātu vēstuli, lūdzot palīdzēt aizsargāt Ventas senleju. Tā nosūtīta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, Dabas aizsardzības pārvaldei un Kuldīgas novada domei. Līdz šim reaģējusi vienīgi pašvaldība, intensīvi noslogoto pagaidu apvedceļu nedaudz pielīdzinot, kā arī piešķirot naudu nākamā gada budžetā.

STĀVKRASTS BRŪK

Virkas ielas grantētajā posmā atrodas autoserviss un divas dzīvojamās mājas. Kādreiz šeit transporta

kustība bija liegta vispār, arī tagad ir ierobežojumi, bet tie netiek ņemti vērā. „Ventmala ir nozīmīga no vides un tūrisma viedokļa,” skaidro parakstu vākšanas iniciators Ilmārs Beiers. „Ziemu vai vasaru te staigā cilvēki: skolēnu grupas iet pārgājienā uz pilskalnu, staigā māmiņas ar bērniem un ratiņiem, nūjotāji, ārzemju tūristi. Pats traģiskākais ir Virkas ielas posms gar pašu Ventas stāvkrastu. Nav ievērota pat tik elementāra lieta kā grāvju tīrīšana, jo viss ar greideri nostumtais paliek grāvjos, kurus neitru jau gadiem. Stāvkrasts acīmredzami brūk. Rudenī un pavasarī grants ceļš ir izdangāts ar drausmīgām bedrēm. Lielāko ļaunumu nodara *gonkotāji*, kas trīecas pa dienām un naktīm, arī smagās mašīnas, kuras lieguma zonu izmanto kā īsāko ceļu.”

TIKAI GĀJĒJIEM

I.Beiers piebilst, ka *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* (KKP) tagad

šai vietai pievērsuši uzmanību, tomēr neesot pārliecības, ka beidzot tā tiks sakārtota pilnībā. Esot jāņem vērā, ka Kuldīgas pilskalns pasludināts par valsts nozīmes arheoloģisko pieminekli un gan šis objekts, gan par Melno kolku sauktais Ventas stāvkrasts iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sarakstā.

KKP ielu un laukumu apsaimniekošanas daļas vadītājs Gatis Ozols saka: transporta kustība gar Melno kolku atļauta tikai daļēji un līdz brīdim, kad tiks pabeigta Dārzniecības iela. Tad brauktuve gar upi vispār tiksot slēgta. Nākamā gada budžetā paredzēts remontēt posmu no krustojuma ar Lapeglu ielu līdz Virkas ielai 36. Tikšot papildināts grants segums un izrakti sāngrāvji ielas malās, tā brauktuvi sašaurinot. Lai satiksmes nekārtības ierobežotu, tiek spriests par šķēršļiem transportam.

Daina Tāfelberga

MUMS ZVANA

Peldcepures pagaidām var aizdot

Kāda kuldīdzniece jautā, vai ir domāts Kuldīgas baseinā pārdot peldcepures līdzīgi, kā tas notiek slimnīcas rehabilitācijas nodaļā. Pilsētā gandrīz visas esot izpirktas. Kundze arī interesējas par baseina darba laiku un to, kā uzzināt par izmaiņām, jo, piemēram, liels bijis sarūgtinājums, ka 18. novembrī baseins ticis slēgts.

Kuldīgas novada sporta skolas baseina administratore Kristīne Vāciete paskaidroja, ka vismaz pagaidām baseinā peldcepures nopirkt nevarēs. Baseins ir izglītības iestādes daļa, tādēļ tirdzniecība tur nedrīkstot notikt. Ir iepirktas cepurītes, ko aizmāršīgiem klientiem varot aizdot.

Baseins atvērts pirmdienās no 11.30 līdz 22.00, no otrdienas līdz

Informāciju var saņemt pa tālr. **20222085.**

svētdienai – no 7.00 līdz 22.00. Pirts darbīdienās strādā no 16.00, bet brīvdienās – no 11.00. Būs arī izņēmumi, piemēram, 25. novembrī, kad no 10.30 līdz 17.00 tur notiks Veselības diena Kuldīgas iedzīvotājiem. No 7.00 līdz 17.00 baseins būs slēgts parastam apmeklētājam, bet atvērts Veselības dienas nodarbībām.

Inguna Spuleniece

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Ja jūs būtu Valsts prezidents, ko jūs Latvijā mainītu?

Judīte Pole, strādā piemājas saimniecībā:

– Pirmā, kas nāk prātā, – censtos rast vairāk darbavietu, lai cilvēki nebrauc prom. Vēl noteikti vairāk atbalstītu daudz bērnu ģimenes.

Madars Deaks, jurists:

– Jāskatās, kādas tiesības tad prezidentam ir, viņš jau neko dziži nevar mainīt. Manuprāt, prezidentam jābūt vairāk kopā ar tautu, jāpārstāv tautas intereses. Pašreiz tiesību sistēmā Valsts prezidents ir reprezentatīvs, tiesību viņam nav daudz. Piemēram, Vaira Vīķe-Freiberga

Kristīna Rūtenberga, deputāte, māmiņa:

– Mums Valsts prezidentam ir maz pilnvaru, lai varētu daudz ko mainīt. Es censtos sakārtot visas jomas no izglītības līdz veselības sistēmai. Tad varam cerēt uz labāku dzīvi. Nevar vienā jomā pacelt nodokļus un cerēt, ka visiem būs labāk. Gribu sacīt, ka ar minimālās algas celšanu daudzi mazie uzņēmēji būs spiesti darbību pārtraukt, jo nevarēs to atļauties.

Ieva Kaltnece, bērnu un jauniešu centra jaunatnes lietu speciāliste:

– Prezidents pašlaik reprezentē valsti, nevis kaut ko pieņem. Pilnīgi noteikti mans rīkojums būtu visiem pacelt algu. Un, protams, ieviest pasaulē mieru. Vēl, ja būtu Valsts prezidente, gribētu nomainīt stilistu, lai būtu modernāka.

Grēta Girvaite, skolniece:

– Es noteikti gribētu, lai studentiem ir lielāka iespēja tikt valsts apmaksātajās studijās, jo pašlaik ir daudz tādu, kur budžeta vietu vispār nav. Vēl noteikti vajadzētu mazpilsētās vairāk darbavietu, lai nav jāslēdz skolas. Zinu, ka tagad domā par to, ka skolās nemācīs seno literatūru, bet tā jāslēdz, jo jaunā balstās uz seno.

Lauma Grīva, sportiste:

– Ļoti daudz lietu varētu mainīt. Man noteikti gribētos, lai sportam ir lielāks atbalsts. Es atrastu naudu, lai Rīgā būtu sporta manēža, – it kā sākums, bet vajadzīgs. Gribētu, lai viss notiek ātrāk un vairāk tiek domāts par cilvēkiem.

Lāsma Reimane, Aivara Vētrāja foto

legūst atbalstu jaunajiem žurnālistiem

Laikraksta *Kurzemnieks* žurnālistes, Rīgas Stradiņa universitātes multimediju komunikācijas absolventes Lāsma Reimanes projekts – tematiskās lappuses *Jaunieši un modernās tehnoloģijas. Plusi un mīnusi* – akceptēts konkursā *Atbalsts jaunajiem mediju satura veidotājiem*.

Lāsma Reimane ir viena no divām jaunajām žurnālistēm, kuras atbalstītas Latvijas konkursā *Atbalsts jaunajiem mediju satura veidotājiem*. *Kurzemniekā* viņas veidotās lappuses par viedierīcēm varēs lasīt līdz pat februārim.

To rīko Rīgas Ekonomikas augstskolas Mediju studiju centrs un Kultūras ministrija. Otra uzvarētāja ir Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas maģistra programmas *Reģionālie mediji un komunikācija* studente Baiba Baltace-Saukāne, kas savu ideju īsteno kopā ar Latvijas Radio Latgales multimediju studiju.

Projektu konkurss rīkots, lai stiprinātu sadarbību starp izglītības iestādēm, kas sagatavo žurnālistus, un medijiem, kuros absolventi vēlētos strādāt. „Mūs pārsteidza tas, ka vairākas iecerē plānotas sadarbībā tieši ar reģionālajiem medijiem. Ņemot vērā šo mediju sarežģīto situāciju, jauno žurnālistu ieceres doties tieši tur liecina, ka ar nelielu atbalstu neatkarīgus medijus var stiprināt.

Kultūras ministrijas finansiālais atbalsts ir pozitīvs signāls gan medijiem, gan akadēmiskajai videi, kura žurnālistus sagatavo,” uzsver Mediju studiju centra vadītāja Sabīne Stīle-Eglīte.

Laikrakstā *Kurzemnieks* Lāsma jau bija praksē studiju laikā, bet kopš jūlija te strādā pastāvīgi. Šajā projektā jaunās žurnālistes mentore ir galvenā redaktore Daiga Bitīniece.

Divas tematiskās lappuses jau publicētas, un līdz februārim Lāsma turpinās pētīt jauniešu ieradumus lietot mūsdienu tehnikas sasniegumus (viedtālruni, datoru, planšeti, internetu, sociālos tīklus, spēles), to ietekmi un atkarību no ierīcēm, kā arī lietderīgu tehnoloģiju izmantošanu izglītībā. Lāsma saka: „Šī tēma interesē mani pašu,

tā sasauca ar studiju laiku. Ceru ar to piesaistīt jauniešu auditoriju un parādīt, ka tehnoloģijas – tas nav tikai labi vai slikti. Jāatrod vidusceļš.”

Lāsma ne tikai intervē dažāda vecuma viedierīču lietotājus, bet arī meklē jau paveiktus pētījumus, lai par tiem pastāstītu *Kurzemnieka* lasītājiem. „Laikraksta mājaslapa un avīze ir piemērots veids, kā informāciju nodot diezgan lielai auditorijai. Avīzes tirāža ir vidēji 3900, mājaslapai mēnesī ir vidēji 50 000 skatījumu, *Kurzemnieka* kontā feisbukā ir ap 4000 sekotāju,” stāsta Lāsma. Viņa *Kurzemniekam* izveidojusi kontu arī sociālajā tīklā *Instagram*.

Jana Sūrums
Aivara Vētrāja foto

Apbalvo VUGD darbiniekus

Pirms svētkiem pateicību par darbu saņēmuši vairāki Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Kurzemes reģiona brigādes darbinieki.

VUGD II pakāpes apbalvojuma zīmi *Par priekšzīmīgu dienestu* saņēma Kuldīgas daļas vada komandiera vietnieks Aivars Ansons, III pakāpes zīmi *Par priekšzīmīgu dienestu* – Alsungas posteņa vada komandiera vietnieks Māris Bikse, bet goda rakstu – Kuldīgas daļas ugunsdzēsējs, autovadītājs Gints Lorbergs.

Pateicību par operatīvu rīcību, glābjot cilvēku dzīvību, saņēma Skrundas pašvaldības policijas vecākais inspektors Normunds Eihe un inspektors Andis Doniņš. Kurzemes brigādes pateicība arī Skrundas posteņa ugunsdzēsējam Mārtiņam Vittem.

23 jaunie ugunsdzēsēji glābēji nodeva zvērestu, no mūspuses zvērestu deva Kuldīgas daļas ugunsdzēsējs glābējs – autovadītājs ierindnieks Dāvis Freibergs un Kuldīgas daļas Skrundas posteņa ugunsdzēsējs glābējs kaprālis Ģirts Miezītis.

Ar muzikālu priekšnesumu visus sveica dziedošais ugunsdzēsējs Jānis Buķelis, kā arī Anna Žanete Riekstiņa un Rovena Šellija Palkavniece no Liepājas mūzikas skolas.

Pēc apkures sezonas jānojauc

Līdz 1. maijam iedzīvotāji Kuldīgā, Kalna ielā 23, vēl drīkst saglabāt patvaļīgi uzceltos šķūņus, bet pēc tam tie jānojauc, citādi to darīs pašvaldība un par padarīto piedzīs samaksu.

Tā novada deputāti nosprieda attīstības komitejā. Jau pērn februārī pašvaldības būvinspektors atzina, ka šķūņi ir bīstami cilvēku drošībai, un rosināja tos nojaukt līdz tā gada novembrim. Pērn jūnijā saņemts Kalna ielas 23. nama dzīvokļu īpašnieku lūgums termiņu pagarināt līdz šīgada novembrim, bet septembrī saņemts atkārtots iesniegums. Deputāti sprieda, ka apkures sezonā nevajadzētu likt šķūņiņus nojaukt, tomēr pēc tam tas noteikti jāizdara.

Inguna Spulniece

Vides gidi apgūst īpašas vajadzības

Atvērt acis un sākt novērtēt, vai dabas tūrisma objekti pieejami pilnīgi visiem, arī invalīdiem, senioriem, ģimenēm ar bērniem – tāds ir viens no vides gidu jaunajiem uzdevumiem.

MĀCĀS UN IERAUGA UZLABOJAMO

Līdz ar Skrundas pastaigu takas atklāšanu 27 gidi no Kurzemes Kuldīgā piedalījās Kurzemes plānošanas reģiona pirmajā dabas tūrisma projekta mācību sesijā. Kā stāsta projekta *Unigreen* vadītāja Alise Lūse, trīs dienās dalībnieki gan teorētiski, gan praktiski apguva to, kas ir vides gids un vides interpretācija. Neilgi pirms tam viņi konferenci par dabas tūrisma pieejamību apmeklēja Lietuvā, Plateļos. Tur pulcējās ap 80 tūrisma speciālistu, pašvaldību un nevalstisko organizāciju pārstāvi no Baltijas valstīm, kā arī Dānijas un Somijas nolūkā dalīties labajā praksē, kā vidi un pakalpojumus pielāgot cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Uzskatāms piemērs gūts Žemaitijas Nacionālā parka Šeires dabas takā, kas pielāgota cilvēkiem ratīņkrēslos, savukārt Plateļu ezera skatu platformā tūrisma speciālisti paši varēja pārbaudīt, kā izbaukt taku ratīņkrēsli un nokļūt uz platformas. Pēc tam vides gidi vienprātīgi atzinuši, cik nozīmīgi ir, lai teorija saskanētu ar praksi. Kursi palīdz kļūt vērtīgākiem dabas tūrisma pieejamības ziņā un vērtēt, vai ierīkotos objektus tiešām var izmantot itin visi.

A.Lūse piebilst: tikko notikušajā sesijā ne viens vien tūrisma speciālists norādījis, ka, atgriežoties no Lietuvas, pārskatījis jaunus objektus savā novadā un atklājis nepilnības. Skrundas pastaigu takā gar Ventu tādām nevajadzētu būt, jo šis ir objekts, kurā uzmanība pievērsta vispirms pieejamībai, tad izskatam. Mācības turpināsies gadu, vēl paredzētas piecas sesijas dažādās Kurzemes pilsētās.

JAUNI OBJEKTI AR PIEVIENOTO VĒRTĪBU

Līdz 2019. gada 30. aprīlim Kurzemē un Lietuvā pierobežā paredzēts izveidot septiņas pastaigu takas ar izglītojoši izklaidējošiem elementiem, divas atpūtas vietas, spēļu laukumus un piedziņojumu parku bērniem, uzbūvēt divus skatu torņus un platformas, četras pontonu piestātnes un trīs tiltiņus, sagatavot vairāk nekā 40 dabas taku kartes, gājēju taku ceļvedi, audioinformāciju desmit dabas objektos, kas pielāgoti cilvēkiem ar redzes problēmām.

Projekta izmaksas ir gandrīz 1,2 miljoni eiro, no tiem vairāk nekā miljonu piešķīris Eiropas Reģionālās attīstības fonds. Piedalās sešas Kurzemes pašvaldības, tostarp Skrunda un Kuldīga.

Daina Tāfelberga

NO VALSTS POLICIJAS IKDIENAS

Informē Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste sabiedrisko attiecību un sadarbības jautājumos **Signe Steinberga**.

Piekauta sievietē un daudz zādzību

16. novembris. 11.50 saņemta informācija, ka Padurē kāds ieķļuvus saimniecības ēkā, nozadzis zāles plāvēju trimeri, motorzāģi. Saņemts iesniegums no vīrieša, ka ap 16.00 Kuldīgā, Pilsētas laukumā, 1975. gadā dzimis vīrietis viņam nodarījis miesas bojājumus.

17. novembris. Pusdivos naktī 1973. gadā dzimusi sievietē Kuldīgā pa Rūpniecības ielu ar velosipēdu brauca alkohola reibumā (2,78 promiles). 4.20 Liepājas ielā izklaides vietā fiziski iespaidota sievietē un ar dažādām traumām nogādāta slimnīcā. Tiek pārbaudīts 1981. gadā dzimis vīrietis. Puspēcoks rītā Dārzniecības ielā dega garāžas (11 m²), aizturēts 1985. gadā dzimis vīrietis. Vienos dienā 1977. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu *Ford Galaxy* Kuldīgā pa Ēdoles ielu, neizvēlējās drošu intervālu un sadūrās ar pretī braucošu *Renault Clio*. Vīrietis bija dzērumā un bez tiesībām. 15.00 Skrundā, Rūpniecības ielā, konstatēts, ka no neaizslēgta mājokļa pazudis zāles plāvējs *Husqvarna*, kaste ar instrumen-

tiem, ūdens maisītāji.

18. novembris. 18.00 Nīkrāces pagasta Dzeldā, uzlaužot durvis, apzagts dzīvoklis: nozagta bižutērija, kosmētika, pieci pāri vilnas zeķu, trīs pāri legingu. Ir divas pārbaudāmās personas. 19.00 saņemta ziņa, ka Kuldīgā, Mucenieku ielā, veikalā aizturēts 1968. gadā dzimis vīrietis, kurš centies precī iznest nesamaksānot.

20. novembris. Ap 23.00 kāds 1981. gadā dzimis vīrietis Kuldīgā pa Baznīcas ielu ar mopēdu brauca reibumā (1,26 promiles).

21. novembris. Ap 10.00 Kuldīgā pa Jelgavas ielu 1981. gadā dzimis vīrietis ar velosipēdu brauca 1,22 promiņu reibumā.

22. novembris. 9.42 Meistarū ielā uzņēmuma teritorijā 1978. gadā dzimis vīrietis, ar automašīnu *MB* saslīdēja un iebrauca mājas sienā, to sabojājot. Astoņos vakarā Kuldīgā 1955. gadā dzimis vīrietis ar automašīnu *Audi A3* pa Jelgavas ielu brauca alkohola reibumā (2,39 promiles).

Uzklausīja **Iveta Grīniņa**

Skolēni raksta par vienotu, laimīgu tautu

Skolēnu radošo darbu konkursa *Mana kā Valsts prezidenta uzruna Latvijas dzimšanas dienā* laureātu vidū arī mūsējie – Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma 3. kursa audzēkne Katrīna Spēkaine un Kuldīgas Centra vidusskolas 10.v klases skolnieks Ernests Vēzis. 14. novembrī Rīgas pilī viņus sveica Valsts prezidents Raimonds Vējonis.

TREŠAJĀ REIZĒ IZDEVĀS

E.Vēzis konkursā piedalās jau trešo gadu: „Iepriekšējie gadi bija bez panākumiem, šogad atkal ieraudzīju, ka ir konkurss, un jutu, ka būs veiksmīgs. Es veidoju video, tā tapšanā palīdzēja vecāki – viņi ieteica, kā būtu labāk. Video taisīju kopā ar deju kolektīva *Venta* dalībnieci Aneti Bulavu, filmēja Nikola Kerena un Daniela Reimane. Runu vispirms uzrakstīju, pēc tam ierunāju tekstu un uztaisīju video. Es rakstīju par to, ka mums jābūt vienotai tautai. Jāpārvar latviešu kautrīgums, bailes un lepnums un jāspēj pieiet otram klāt. Runu es balstīju Imanta Ziedoņa vārdos: „Lai tiktu tuvāk, ir jāiet klāt, nevis jāgaida šurpnākam.” Video redzama mūsu skaistā Kuldīga.

Esmu Latvijas pilsonis un patriots, tāpēc piedalījos. Varbūt nākotnē gribētu būt Valsts prezidents, kaut gan prezidenta kanceleja mums teica, ka šim amatam tādas īstas varas nemaz nav.”

DROŠI UN ATBILDĪGI

Pirmo gadu konkursā piedalījās tehnikuma audzēkne K.Spēkaine: „Mani uzrunāja vēstures skolotāja. Bija atlicis maz laika, bet pacentos, un runa iznāca laba. Rakstīju eseju. Mans teksts tapa, skatoties televīziju un lasot presi. Iedvesmojos no tā, ko cilvēki teikuši,

„**Katrīna Spēkaine:** „Neviens nevēlas runāt svešā valodā, bet gan laimīgo cilvēku valodā, nevēlas būt bezpersoniska būtne lielā sistēmā, bet gan mīlēts cilvēks.”

„**Ernests Vēzis:** „Mums jābūt vienotai tautai. Jāpārvar latviešu kautrīgums, bailes un lepnums un jāspēj pieiet otram klāt.”

Kuldīgas skolēni Katrīna Spēkaine un Ernests Vēzis ir divi no desmit laureātiem konkursā *Mana kā Valsts prezidenta uzruna Latvijas dzimšanas dienā*.

kas valstī notiek un kādiem mums vajadzētu būt. Man bija interesanti iedziļināties, saprast situāciju un uzrakstīt par to, iejutoties Valsts prezidenta ādā. Es ar savu tekstu gribēju pateikt, ka mums galvenokārt jābūt laimīgiem, un, lai mēs tādi būtu, jābūt mīlošiem, līdzietīgiem, iedvesmotiem. Uzrunā saku: „Ja mācīsimies būt izcili, novērtēti un mīlēti, novērtēt

katru ieguldījumu, veiksmes un neveiksmes, piedot neizdošanos, kā arī mīlēt un cienīt apkārtējos, mūs, Latvijā dzīvojošos, varēs saukt par laimīgiem. Tikai tur, kur cilvēki ir laimīgi, neviens nevēlas doties svešumā, bet gan atgriezties, neviens nevēlas runāt svešā valodā, bet gan laimīgo cilvēku valodā, nevēlas būt bezpersoniska būtne lielā sistēmā, bet gan mīlēts

cilvēks. Tikai tādi mēs būsim droši un atbildīgi savā valstī. Novēlu to ikvienam no mums!” Katram pašam jācenšas, lai mūsu valsts attīstītos. Prezidentam jāsaprot visi un jābūt vienlaikus kritiskam, bet tas patiesībā nav viegli.”

„MUMS PAVEICĀS”

Pasākumā Rīgas pilī vispirms sveikti konkursa laureāti, tad bijusi

ekskursija pa telpām un konference par godu Valsts prezidenta institūcijas 95. gadadienai. Tajā runājuši atjaunotās Latvijas prezidenti. Ernests uzskata: „Galvenais, ka mēs tur bijām, jo iesniegti vairāk nekā 300 darbu. Pirmajā desmitniekā iekļūt ir grūti, tāpēc liels prieks, ka mums paveicās.” Katrīna piebilst: „Žūrija izteicās, ka par labākajiem atzīti tie, kas bijuši aizraujoši un asprātīgi.”

Konkursam iesūtītas 278 esejas un 17 videouzrunas. Valsts prezidenta kanceleja to rīko, lai skolēnos veicinātu patriotismu un pilsonisko līdzdalību, vairotu interesi par valstiskumu un Valsts prezidenta institūciju. Varēja piedalīties 5.–12. klašu skolēni. Radošos darbus vērtēja žūrija: Valsts prezidenta konstitucionālo tiesību padomnieks Jānis Pleps, preses padomnieks Jānis Siksnis, tekstu autors un mūziķis Edgars Šubrovskis, Latvijas Universitātes asociētais profesors Ivars Ījabs un Rīgas Stradiņa universitātes docents Klāvs Sedlenieks.

Lāsma Reimane
Katrīnas Spēkaines arhīva
un autores foto

Pelču skolā – gardēžu klase

Pelču speciālās internātpamatskolas-attīstības centra 7. klase vienīgā no Kurzemes iekļuvusi *Rimi* konkursa *Gardēžu klase* finālā.

Bija pieteikušās 189 klases, pusfinālā iekļuva 40, bet finālā – 20. Superfinālam tiks izvirzītas divas, kas cīnīsies par galveno balvu – 300 eiro *Rimi* dāvanu karti. Nedēļā pirms valsts svētkiem Pelčos konkursa komanda vadīja kulinārijas meistarklasi, kopā ar bērniem gatavojot zivju zupu un vafeles ar ogām: tie bija uztura speciāliste un kluba „*Rimi*” bērniem eksperte Olga Ļubina, šefpavārs Normunds Baranovskis un žurnāla *Četras sezonas* redaktore Signe Meirāne.

PUSDIENAS NO PIECIEM PRODUKTIEM

Sagatavoties un pieveikt pirmās kārtas bērniem palīdzēja klases audzinātāja Zinta Olte un kulinārijas skolotāja Agita Gerasimoviča, kura iedrošināja ar pirmo

solī – testu, kurā ir jautājumi par veselīga uztura principiem. Savukārt pusfinālā bērniem vajadzēja pagatavot maltīti no pieciem *Rimi* izvēlētajiem produktiem: ķirbja, pušķāposta, grūbām, vistas un grieķu jogurta. Visām 40 skolām process jāuzfilmē un jānosūta konkursa rīkotājiem. Pelčenieki pagatavojuši ķirbja krēmzupu, tvaicētu vistu ar tvaicētām grūbām un dārzeņiem, bet saldajā – ķirbju un jogurta kārtojumu. Ar šo ēdienkarti viņiem vienīgajiem no Kurzemes izdevies iekļūt finālā.

Prasme pagatavot ēdienu ir Pelču skolas programmā. „No 5. klases bērni mājturībā apgūst kulināriju, bet pēc 9. klases var izvēlēties pavāra palīga profesiju,” skaidro A.Gerasimoviča.

Pelču speciālās internātpamatskolas-attīstības centra 7. klases bērniem meistarklasi vada *Rimi* konkursa *Gardēžu klase* kulinārijas eksperte, žurnāla *Četras sezonas* galvenā redaktore Signe Meirāne.

SVARĪGI, LAI BĒRNI PAGARŠO

Uztura speciāliste O.Ļubina skaidro: „Informācijas par ve-

selīgu uzturu tagad ir daudz, un tā ir ļoti atšķirīga, nereti pat pretrunīga. Kopumā bērni zina, kas ir veselīgi un kas ne, bet cits

jautājums – vai viņi to ikdienā ievēro. Trūkst zināšanu, kā veselīgo padarīt garšīgu. Un šī nu ir vecāku, nevis bērnu problēma. Pieaugušajiem ērtāk ir pagatavot kartupeļus ar kaut ko un zaļos salātus, kas bērniem ne vienmēr garšo. Arī meistarklasēs viņi visu neapēd, bet vismaz pagaršo, jo paši to taisījuši. Viņi saprot: „Jā, šobrīd tas man īsti negaršo, bet varbūt kaut kad es to pagaršošu vēlreiz.” Tā kā meistarklases vadītāji ir atraktīvas personības, viņi prot parādīt, ka ēdiena gatavošana var būt interesanta. Vēl būtiski, lai bērni saprastu, ka jebkuru ēdienu var pielāgot savai gaumei, produktus variējot.”

Skolotāja Z.Olte atzīst: meistarklasē tapusi zivju zupa visiem skolēniem tiešām nav gājusi pie sirds, bet vafeles gan garšojušas.

Iveta Grīniņa
Aivara Vētrāja foto

SARUNA AR JUBILĀRI

Katra diena citāda un piepildīta

„Nevajag iespringt un visu tik ļoti plānot, jo tas var nepiepildīties, un tad ir sāpīgi,” tā iesaka 27. novembra gaviļniece, Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma skolotāja Iveta Roga. Jubilārei šogad aprit 54.

„Es priecājos, ka katru dienu varu celties un doties uz darbu, jo manas dienas ir piepildītas,” saka ēdoliniece, Kuldīgas tehnikuma skolotāja Iveta Roga.

„BEZ PATIKAS NEVAR UN NEDRĪKST”

Iveta daudzus gadus dzīvo Ēdolē un strādā Kuldīgā, bet vēl aizvien sevi sauc par liepājnieci: „Dzimusi un augusi esmu Liepājā, studēju Jelgavā, tad atnācu strādāt Kuldīgā.” Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā (tagad Latvijas Lauksaimniecības universitātē) viņa beigusi Meža fakultāti, pēc izglītības ir kokapstrādes tehnoloģe. Pēc studijām sadalē varējusi iet uz citām pilsētām: „Uz Liepāju pie mammas atpakaļ negribēju, kaut kur tālu arī ne, un tā nonācu Kuldīgā. Trīs gadus strādāju *Vulkānā*, tad sākās juku laiki, palēnām aizgāju uz privāto biznesu, kopā ar dzīvesbiedru Gunāru izveidojām individuālo komersantu *G. Matroža kokzāģētava*.”

Bet kā sākusī strādāt skolā? „Pirms daudziem gadiem darbojos tūrisma biznesā – pašai bija tūrisma aģentūra. Pirmie Kuldīgā sākām ar to nodarboties, vadījām arī gidu kursus. Tajos piedalījās tehnikuma direktore Dace Cine, un viņa izdomāja, ka arī tehnikumā varētu mācīt tūrismu. Vispirms man piedāvāja vadīt lekciju kursu, ap 20 stundām gadā. Piekritu, un, kā saka, iedod mazo pirkstiņu, paņems visu roku.

Tagad darba apjoms katru gadu aug. Toreiz skolā bija

četras specialitātes, katrā četras grupas, tagad jau ir 36 grupas, arī specialitāšu daudz vairāk. Pašlaik mācu tūrismu, loģistiku un fotomācību. Nevaru teikt, ka šis ir mans sapņu darbs, bet bez patikas jau nevar un nedrīkst strādāt. Katru dienu ir kas pilnīgi cits. Enerģijas apmaiņa starp jauniešiem un skolotājiem nekad neļauj justies vecai.” Vienmēr jāiet laikam līdzī, jāsaprot kaut vai tas, ko jaunieši savā starpā runā, jāiepazīst tehnoloģijas: „Ja es ko nezinu vai gribu uzzināt, prasu jauniešiem.”

DETEKTĪVI UN TRILLERI

„Noturīgs vaļasprieks, kas tiešām gājis cauri gadiem, ir grāmatu lasīšana. Man patīk detektīvi un trilleri, īstenos dāmu romānus lasu reti. Ļoti patīk iztēloties – gluži kā skatītos kino. Patīk arī lasīt par citām valstīm un cilvēkiem. Ik pa laikam pārlasu Agatu Kristi, ļoti labi ir skandināvu detektīvi. Dzīve ir tik strauja, ka nopietnas grāmatas nelasu, varbūt vasarā, kad brīvlaiks.

Aizrautīgā fotogrāfēšana gan pārgājusi, tagad vairs necenšos katru bildi izlikt publiskai apskatei, biežāk tās paliek manā datorā. Vairāk patīk pats process. Bilžu apstrāde kļuvusi par garlaicīgu.”

NE PLĀNOT, BET IZMANTOT IZDEVĪBAS

„Dzimšanas dienas nesvinu – man patīk ja-pāņu filozofija: nav, ko priecāties, ka katru gadu kļūsti vecāks. Man prieks par to, ka katru dienu esmu, ka, braucot uz darbu, varu redzēt skaistas debesis. Domāju, ka sapņot un izvīzīt lielus mērķus nevajag, jo bieži vien, kad kaut kas izdomāts un izplānots, notiek kas tāds, kas to izjauc. Protams, nevajag arī pilnīgi peldēt pa straumi. Ir daudz nejausību un izdevību, kuras jāizmanto. Noteikti nevēlētos doties prom un strādāt citur. Ir labi kaut kur aizbraukt, to apskatīt, bet ar domu, ka ir, kur atgriezties.”

Lāsmas Reimanes teksts un foto

KONKURSS

Kas tā par vietu pasaulē?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

55. kārtā

Trīs dabiskie krīta veidojumi iekļauti UNESCO pasaules mantojuma sarakstā kā vistālākais austrumu punkts šajā valstī. Hidrauliskā darbība (viļņu spēks) ir galvenais erozijas cēlonis, kas akmeni bojā, tā formas mainās. Tiek uzskatīts, ka šie veidojumi radušies pirms 66 miljoniem gadu. Ir dažādas leģendas, kā radies vietas nosaukums – vienā teikts, ka uz klints gulējis velns (tradicionāli pazīstams kā vecais Harijs), citā – vikings vārdā Ērls Haralds milzīgā vētrā noslīcis un pārtapis par krīta pīlāru.

Atbildes gaidām līdz 27. novembra 11.00; tās sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

54. kārtas atbilde: Marūnas zvani, Marūnas ezers, Aspēna, Kolorādo, ASV.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Indra Ābelīte, Vilnis Bēniņš.

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 15. līdz 22. novembrim piedzimušas sešas meitenītes un trīs puikas.

Vienai meitenītei vecāki vārdu vēl domā, pārēji nosaukti šādi: Emīlija, Sāra, Annija, Letīcija, Estere, Dominiks, Māris, Gustavs.

ASTROLOĢISKĀ PROGNOZE

Jolanta Hercenberga, astroloģe

Laiks darījumiem

Mēness augošā fāzē Skorpiona zīmē divās nedēļās uzlabos materiālo situāciju. Var pirt ko lielāku, kārtot īpašuma, mantojuma un nodokļu lietas, bet arī veidot uzkrājumus, resursus der tērēt lietderīgi. Ja jākārto svarīgi dokumenti, jāskā lieli darbi, labāk to izdarīt līdz decembrim, kad atbildīgais Merkurs pāris nedēļu kustību piebremzēs.

Aunīem jāļauj sev pabūt vienatnē, jo saskaņai ar citiem neliela distancēšanās nāks par labu. Fizisks darbs un sports pašsajūtu uzlabos.

Vēršiem būs darīšana ar enerģētiski spēcīgiem cilvēkiem. Tas iedvesmos uzņemties atbildību un iet pa dzīvi tur, kur nolemts. Ar entuziasmu tiks sakārtota sadzīve.

Dvīņu runas dāvanas būs nepārspējamās. Patiks risināt svešas problēmas un ieņemt vidutāja lomu ģimenes un draugu attiecībās. Darbā kolēģu un priekšniecības atbalsts.

Vēžiem iespējami lielāki izdevumi, kuru dēļ jādomā par iepelnīšanos. Tuvie cilvēki vēlēsies vairāk uzmanības.

VIRTUVĒ

Katrina Spuleniece-Aišpūre, uztura speciāliste

Senioru veselības dienā, kas oktobrī notika Kuldīgas kultūras centrā, vairāki dalībnieki ieteica publicēt tur gatavoto veselīgo našķu receptes.

Našķoties var arī veselīgi, apēdot tādas vērtīgas sastāvdaļas kā pupas, dzērvenes, žāvētus aug-

ļus, riekstus un lieki nepievienojot cukuru. Saldumu var panākt ar dabīgi saldām sastāvdaļām, kādi ir žāvētie augļi, vai ar produktiem, kam cukurs pievienots ražošanā, kā kondensētais piens. Šādi gardumi ir ne tikai veselīgāki par veikalos nopērkamajiem, bet arī lētāki. Mandeles ir dārgas, bet kokosriekstu bumbiņās tās var aizstāt ar dzērveni, tā iegūstot latvisko *Rafaello*, bet trifeļu masu lielākoties veido pupiņas, kas ir lēta izejviela.

Pupiņu trifeles

Vajadzēs: 250 g vārītu sarkano pupiņu (var izmantot arī konservētās), apmēram 4 ēd.k. žāvēto augļu (rozīnes, aprikozes, plūmes, ābolus, cidonijas u.c.), sauju riekstu vai sēklu, 50 g sviesta, kakao.

Kā pagatavot: ar gaļas mašīnu samal vārītās sarkanās pupiņas kopā ar rozīnēm, aprikozēm, lazdu riekstiem (daudzums pēc izjūtas – tā, lai pupiņu būtu vairāk). Masai pieliek izkausētu sviestu. Visu kārtīgi sajauc. Veido bumbiņas, ko apvārta kakao (bez cukura). Ļauj trifelēm mazliet pastāvēt, lai tās sastingtu.

Latviskais *Rafaello*

Vajadzēs: ap 500 g kokosriekstu skaidiņu, 1 bundžu kondensētā piena ar cukuru, dzērvenes.

Kā pagatavot: 450 g kokosriekstu skaidiņu sajauc ar iebiezināto pienu. Atlikušās noliek vēlākam laikam. Masu noliek apmēram uz stundu, lai tā savelkas. No masas veido bumbiņas, vidū liek dzērveni, apvārta kokosriekstu skaidiņās.

Prostatas slimības nav tikai vecu vīru problēma

Maldīgi priekšstatī, speciālistu trūkums vai vienkārši nevēlēšanās. Šie ir iemesli, kurus mediķi mēdz minēt, kādēļ sabiedrība joprojām nepietiekami izmanto profilaktiskos izmeklējumus tādai slimībai kā prostatas vēzis.

45 gados pie urologa vēl neiet

No 45 gadu vecuma vīrieši joprojām pie urologa nedodas, un pēdējos gados nekas īpašs nav mainījies, norāda Kuldīgā praktizējošais Guntis Smiltāns.

Nedaudz vairāk vīriešu apmeklēja speciālistu no 50 gadiem. Taču kopumā viņi nāk nevis uz profilaktiskām pārbaudēm, bet jau ar sūdzībām. Arī Kuldīgas ģimenes ārsts Aigars Pūpols apstiprina, ka interese par šiem pakalpojumiem ir, bet parasti tad, kad jau ir sūdzības vai aizdomas.

ŠO VĒZI PATS NEPAMANĪSI

Problēma ar prostatas vēzi ir tāda, ka sākuma stadijās tas norit bez simptomiem – ja sūdzību nav, tas vēl nenozīmē, ka ar prostatu viss kārtībā. Vairumā gadījumu slimību var izārstēt vai apārstēt, taču turpmākā dzīve atkarīga no tā, cik laikus tas atklāts – ārstējot agrīnā stadijā, ir labāki urīna saturēšanas rādītāji, var pat saglabāt erekcijas funkciju, skaidro Latvijas Urologu asociācijas prezidents Pēteris Vaganovs. Št iemesla dēļ asociācija vēlas panākt, lai profilaktiskas pārbaudes tiktu veiktas arī tad, ja simptomu nav, un tas būtu jādara no 45 gadiem, turklāt, ja ģimenes vēsturē kādam no tēva līniju bijis prostatas vēzis, jāpārbaudās jau no 40 gadiem.

VALSTS ATBALSTA PROFILAKSEI NEPIETIEK

Lai gan urologi uzskata, ka profilaktiskās pārbaudes, kas ietver asins un urīna analīzes, kā arī vēdera dobuma sonogrāfiju, vajadzīgas no 45 gadiem, tomēr valstī nav programmas, kura ļautu izmeklēt vīriešus, kas jaunāki par 50. Ja to grib darīt agrāk, jāmaksā pašam. Savukārt, lai tiktu pie valsts algota urologa, jādodas uz Ventspili, Liepāju vai Rīgu. Kuldīgas slimnīcā pieejama tikai urologa G.Smiltāna privātp prakse, bet tas, kā norāda ģimenes ārsts A.Pūpols, jau ir labi, jo daudzos novados šāda speciālista

nav vispār.

Par garajām rindām pie speciālista P.Vaganovs norāda, ka profilakses gadījumā tā nav problēma, jo ar šādiem izmeklējumiem nekur nav jāsteidzas – vizīti var pieteikt laikus, iepriekš veicot analīzes, lai speciālistam konsultācijā jau būtu, ar ko strādāt.

ZAĻAIS KORIDORS DARBOJAS

Savukārt, ja ir jau aizdomas par ļaundabīgu audzēju, tad pašlaik pieejams t.s. zaļais koridors – pacients pie speciālista tiek desmit dienās un var veikt izmeklējumus, stāsta P.Vaganovs. Bet arī šeit būtu, ko uzlabot. Pirmkārt, pagaidām zaļais koridors izmantojams tikai biežākajiem audzējiem (prostatas, urīnpūšļa un nieres), un urologs cer, ka sarakstu varēs papildināt ar citām slimībām (piemēram, sēklinieku vēzi, kas ir agresīvs, ātri progresē un mēdz skart vīriešus jau no 18 gadiem). Otrkārt, līdz šim pa zaļo koridoru pacientu varēja nosūtīt tikai ģimenes ārsts, bet ne urologs. No 1. novembra kārtība mainīta, un tagad to var arī urologi no Stradiņa, Rīgas Austrumu, Liepājas un Daugavpils slimnīcas, tomēr diemžēl ne no citām medicīnas iestādēm. Tāpēc aizdomu gadījumā urologam pacients atkal jāšūta pie ģimenes ārsta, tā zaudējot dārgo laiku.

SPECIĀLISTS TĀLU UN DĀRGS

Kāpēc Latvijā tik maz vīriešu apmeklē urologu profilakses dēļ? Būtisks faktors var būt speciālistu pieejamība, jo aptauja uzrādīja, ka vissliktākie rādītāji ir lauku iedzīvotājiem (59% nekad nav urologu apmeklējuši, bet Rīgā tādu ir 40%). Tāpat no svara, cik maksā urologa apmeklējums, ja pakalpojuma par valsts naudu tuvumā nav. Taču nozīme ir arī iedzīvotāju informētībai un vēlmei rīkoties.

Latvijas Urologu asociācijas prezidents Pēteris Vaganovs: „Pat mediķu aprindās pastāv maldīgs uzskats, ka prostatu jāšūta tikai sirmiem vīriem.”

MALDĪGI PRIEKŠSTATI

P.Vaganovs uzskata: joprojām pastāv maldīgs priekšstats, ka uroloģiskas saslimšanas ir vecu cilvēku problēma. Lai ar šo priekšstatu cīnītos, Latvijas Urologu asociācija informē sabiedrību un strādā arī ar ģimenes ārstiem, kuri var mudināt pacientus doties pie urologa.

Ģimenes ārste Zanda Zauere stāsta, ka vīrieši izmeklējumiem parasti arī piekrīt un speciālistu apmeklē. Taču visi ģimenes ārsti tam nepievērš pienācīgu uzmanību. Kā norāda P.Vaganovs, „arī mediķu aprindās pastāv maldīgs uzskats, ka prostatu jāšūta tikai sirmiem vīriem”.

TRŪKST GRIBAS

G.Smiltāns neuzskata, ka trūkst informācijas, jo par to tiek runāts ik gadu un visu var atrast, ja ir interese. Galvenā problēma esot cilvēku nevēlēšanās. Ko darīt? Iespēju ir daudz: mediķi var turpināt skaidrot; vīrieši vēl var paspēt novembrī izaudzēt ūsas, tā iesaistoties Ūsu mēnesī; sievietēm ir vērts mudināt savus mīļos vīriešus uztvert to nopietni un aiziet pie ārsta. A.Pūpols ir optimistisks: situācija kopumā uzlabojas, un, ja vīrietis apņēmis par savu veselību rūpēties, tad viņš arī „iet un izdara lietas līdz galam”.

NOVEMBRIS – ŪSU MĒNESIS

Novembrī visā pasaulē uzmanības centrā ir vīriešu veselība, tostarp prostatas vēzis un citas slimības. Tā sākusies kā akcija Austrālijā, kur grupiņa vīriešu, lai pievērstu šai problēmai uzmanību, nolēmuši novembrī audzēt ūsas (tāpēc to dēvē par ūsu mēnesi jeb angļiski *movember*, kurā apvienoti vārdi *novembris* un *ūsas* jeb *moustache*).

Tagad tā iegūst atpazīstamību arī Latvijā. Kā liecina pēdējo gadu aptaujas, pakāpeniski uzlabojas situācija ar profilaktiskiem izmeklējumiem šo slimību savlaicīgai diagnosticēšanai. Tomēr joprojām gandrīz puse vīriešu no 18 līdz 74 gadiem pie urologa nekad nav bijuši. Visvairāk tādu ir no 18 līdz 24 gadiem (72%), un nav pārsteigums, jo tik jauniem cilvēkiem tādas vajadzības parasti neesot. Tomēr arī no 45 līdz 54 gadiem tādu vīriešu ir vairāk nekā puse, taču Latvijas Urologu asociācija iesaka no šī vecuma uz profilaktisku pārbaudi doties ik gadu.

- Kāda ļaundabīga prostatas slimība tiek atklāta vienam no desmit vīriešiem.
- Vairāk nekā 20% vīriešu, ja atklāts, ir 20%. 80% gadījumos to var izārstēt vai apārstēt tā, lai nodzīvotu ilgu mūžu.

Pie urologa nekad nav bijuši

- 48% vīriešu no 18 līdz 74 gadiem,
- no 45 līdz 54 gadiem tādu ir vairāk nekā puse (53%),
- no laukos dzīvojošajiem – 59% (Rīgā 40%).

Apmeklējot valsts apmaksātu urologu, **pacienta iemaksa visās medicīnas iestādēs ir 4,27 eiro.**

Lai ietaupītu laiku un naudu

Pēteris Vaganovs iesaka:

- pirms došanās pie urologa no ģimenes ārsta dabūt nosūtījumu uz izmeklējumiem (uz asins un urīna analīzi, vēdera dobuma sonogrāfiju). Tad, sagaidot rindu pie speciālista, pacients neieradīsies kā balta lapa un urologam jau būs informācija, lai nepieciešamības gadījumā var sākt ārstēt;
- līdzī jāņem arī iepriekšējo izmeklējumu rezultāti (ja tādi bijuši), lai var konstatēt izmaiņas.

Kārtība, kādā pacients dodas pie urologa

Pacients

Pie urologa jādodas:

- Sūdzību gadījumā
- Vīrs 45 gadiem reizi gadā profilaksei
- Vīrs 40 gadiem, ja ģimenes vēsturē pa tēva līniju kādam bijis prostatas vēzis

Ģimenes ārsts

Nosūtījums pie urologa, kā arī jau iepriekš veikta nepieciešamās pārbaudes

Izmeklējumi

- Asinsanalīzes
- Urīnanalīzes
- Vēdera dobuma sonogrāfija

Urologs

- Līdzī jāņem izmeklējumu rezultāti
- Ja izmeklējumi veikti arī iepriekš, tad jāņem līdzī arī tie

Pieraksts pie speciālista

- **KULDĪGĀ** urologa pakalpojumi pieejami tikai par pilnu maksu:
- ◆ **Gunta Smiltāna privātp prakse uroloģijā:** pieteikties pa tālr. 26562348. Maksa par pirmo vizīti: 25 eiro.
- **Tuvākās vietas, kur pieejams valsts apmaksāts urologs:**
- ◆ **Ziemeļkurzemes reģionālajā slimnīcā Ventspilī:** pieteikties pa tālr. 63259997 darba dienās 8.00–18.00. No nākamā gada urologs būs arī slimnīcas **Talsu filiālē**, tālr. 63259997;
- ◆ **Liepājas reģionālajā slimnīcā** izmeklējumiem var pieteikties mēneša pēdējās pilnās darba nedēļas trešdienā, bet piektdienā – speciālistu konsultācijām uz nākamo mēnesi:
  - 1) no 7.00 ierodoties konsultatīvās nodaļas reģistratūrā;
  - 2) no 8.00 līdz 16.30 zvanot pa nodaļas reģistratūras tālr. 63403231 vai 63403264;
  - 3) no 7.00 līdz 24.00 izmantojot e-pierakstu mājaslapā www.liepajasslimnica.lv pieraksta dienās. Par brīvām vietām pacients pa telefonu tiek informēts četrus dienu laikā. Ja pieraksts nav pieejams, par to ziņo e-pastā. E-pieraksts bez telefoniskas vienošanās nav derīgs.
- **RĪGĀ** valsts finansēti urologi pieņem vairākās medicīnas iestādēs. **Urologi, kuri tiesīgi pacientu iekļaut zaļajā koridorā, pieņem divās vietās:**
- ◆ **Paula Stradiņa klīniskajā universitātes slimnīcā** Pieteikties pa tālr. 67069280 darbdiēnās no 8.00 līdz 19.00 (pacienti aicināti tomēr zvanīt vakarā), vai arī e-pastā: info@stradini.lv (pieraksts tiks izveidots piecās darbdiēnās, e-pastā būs nosūtīts laiks un datums);
- ◆ **Rīgas Austrumu klīniskajā universitātes slimnīcā** Pieteikties pa tālr. 67000610 darbdiēnās no 8.00 līdz 18.00 vai mājaslapā www.aslimnica.lv. Pēc pieteikuma jāgaida zvans vai e-pasts, darbinieki piedāvās konkrētu laiku.

PĀRDOD

1 istabas **DZĪVOKLI** ar malkas apkuri (32 m²). Tālr. 28739953.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, visu veidu žalūzijas, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Iespējams līzings. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1 (Eļvi), tālr. 28378818.

PVC LOGUS, DURVIS, PALODZES. Mērīšana, montāža, piegāde. E-pasts imk@inbox.lv, tālr. 26441415.

No Vācijas **PEL MERIVA**, dīzels, 2008. g., teicamā stāvoklī, jauna TA, ziemas riepas. Tālr. 26318731.

ZIEMAS RIEPAS, jaunas, lietotas, pieveidums. Pērkot jaunas riepas, montāžai 50% atlaide. Tālr. 24933391, 26202676.

Jaunu keramisko **PLĪTI**, divvietīgo **GULTU**. Tālr. 25293393.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

Jaunus **SĒŽAMMAISUS**. Tālr. 29123500.

Sausu, skaldītu **MALKU** ar piegādi. Tālr. 27885688.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Ātra piegāde. Tālr. 26627800.

Sausu, skaldītu bērza **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Ar piegādi pārdod sausu, skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu lapkoku meža malku. Tālr. 29249578.

SMILTI, granti, grants-šķembu maisījumu. Piegāde. Tālr. 28748746.

CŪKGAĻU, 2,50 EUR/kg. Tālr. 25729801.

KVIEŠUS, rudzus, piegāde. Tālr. 29560864.

SIVĒNUS. Tālr. 29953108.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko ātros C kategorijas kursus Kuldīgā, Pētera ielā 5. Sākums 24. novembrī. Tālr. 26120089.

IK *Pieci soļi* piedāvā **DARBA AIZSARDZĪBAS PAKALPOJUMUS**. Smilšu iela 20, Kuldīga. Tālr. 26533704.

Ēku siltināšana ar **EKOVATI**. Ēku gaisa spraugu aizpildīšana. Tālr. 27829190.

DARBI AUGSTUMĀ – jumtu tīrīšana, koku apzāģēšana, vides reklāmas u.c. Tālr. 26085985.

Pārv. **GATERIS**. Tālr. 22186086.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APĀUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkzarus šķeldošanai un cirmsas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

TĪRA un remontē akas. Tālr. 27448331.

TĪRA dziļurbumus. Tālr. 29296723.

ZĀĢĒJAM BAĻĶUS dēļos klienta sētā. Tālr. 26547957.

PĒRK

SIA **Lāses AM** kautuve par labām cenām iepērk **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Bioloģiski sertificētiem lopiem augstas cenas. Piemaksa par nodoto lopu daudzumu, par gaļas šķirņu lopiem. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA **AIBI** iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, AITAS, ZIRGUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svairi. Tālr. 20238990.

SIA *Kurzemes Gaļsaimnieks* – **BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Transports bez maksas. Tālr. 63454845, 26569362, 26436271.

SIA *Valīda* – **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS**, traktoru **PIEKABES, INVENTĀRU**. Tālr. 26104984.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28394754.

GARĀŽU Kuldīgā, Lapegļu ielā. Tālr. 26385899.

MEŽUS, CIRSMAS, MALKU – ātra un laba samaksa. Palīdz noformēt dokumentus. Tālr. 26544462.

SIA **PRIEDES AG** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS**. Tūlītēja, visaugstākā samaksa. Tālr. 26993794.

LATVIJAS MEŽU FONDS pērk **CIRSMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29711172.

NEPĀRDOD, bet izstrādā! Mežizstrādes konsultācijas un pakalpojumi. Tālr. 29434182.

Bērza, melnalkšņa, ozola, oša **ZĀGBAĻĶUS**. Tālr. 29428876.

RAGUS. Tālr. 22048516.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 25551787.

ADVENTES VAINADZIŅUS no prieku skujām uz pamatnes (mazus, vidējus) vairumā. Tālr. 28190247.

Juvelieru darbnīca pērk **DZINTARU** un tā izstrādājumus. Tālr. 20323336.

SIA *Skrunda* iepērk **LOPBARĪBAS GRAUDUS**. Pieteikt pa tālr. 63331124, 29697331.

PUPIŅAS, ķiplokus un žāvētus ābolus. Tālr. 29765478, 28361292.

VAJADŽĪGI

Kokapstrādes uzņēmums SIA *Vēvers* (41203017104) piedāvā darbu **LENTZĀGA OPERATORAM** un **STRĀDNIEKIEM** kokapstrādē. Piedāvājam konkurētspējīgu atalgojumu. Tālr. 28635733.

VĒLAS ĪRĒT

1 vai 2 istabu **DZĪVOKLI** Kuldīgā, ir stabili ienākumi. Tālr. 26073078, 29929050.

LĪDZJŪTĪBAS

*Mēs klusējot paliekam...
Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs.*

/N.Dzirkale./

Esam kopā ar piederīgajiem, mūsu skolotāju SKAIDRĪTI REĶĻ smiltainē izvadot.

1970. gada absolventi

*Pār tavu sirdi un darbīgo mūžu
Zemes māte nu villaini segs.*

/N.Dzirkale./

Izsakām līdzjūtību skolotājas SKAIDRĪTES REĶES tuviniekiem, viņu mūžībā aizvadot.

1976. gada izlaiduma 11.c klase

*Šodien līdzī tev dodam
Siltākos atmiņu vārdus,
Lai viņu gaismā vieglāk
Atvērt mūžības vārtus.*

/K.Apškrūma./

Dziļā cieņā noliecam galvas mūsu klases audzinātājas SKAIDRĪTES REĶES mūža priekšā un skumjās esam kopā ar viņas tuviniekiem.

1979. gada izlaiduma klase

*Atmiņas ir saules gabaliņi,
kas visam mūžam nerimst gaismu dot.*

/J.Silazars./

Sērās esam kopā ar tuviniekiem, mūsu mīļo klases audzinātāju SKAIDRĪTI REĶĻ mūžības ceļā pavadot.

Kuldīgas 2. vidusskolas 1981. gada absolventi

*Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.*

/M.Jansone/

Izsakām līdzjūtību Ilzei, māmiņu mūžībā pavadot.

Ēdoles pagasta pārvalde

*Rokas, kas mīlēja darbu, gurušas,
Sirds, kas vēlēja labu, nu atdusas.*

/Z.Purvs./

Izsakām dziļu līdzjūtību Ilzei ar ģimeni lielajās bēdās.

Dārza ielas 5. mājas kāpņu telpas kaimiņi

*Saņem, labā Zemes māte,
Vienu sirmu māmuli,ti,
Apsedz viņu silti, silti
Savām skuju villainēm.*

/T.dz./

Esam kopā ar Ilzi, mammu pēdējā gaitā pavadot.

Basketbola meitenes

*Nu mūžs ir noslēdzies.
Stāv liepa pagalmā un skatās,
Kā aiziet māmuliņa
Caur vārtiem savās mūža takās.*

/J.Rūsiņš./

Izsakām līdzjūtību Valdim ar ģimeni, no māmiņas atvadoties.

Valda klasesbiedri

*Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.*

/M.Jansone./

Izsakām dziļu līdzjūtību kolēģītei Ilzei Limbaitei, dzīvesbiedru zaudējot.

Rimi kolektīvs

*Kā putni aiziet dusēt
Gar vakara debess malu,
Tā aiziet mūsu mīļie
Uz kluso mūžības salu.*

/K.Skalbe./

Skumju brīdī esam kopā ar Raimonu Tīlibu un ģimeni, māmiņu mūžībā aizvadot.

SIA *Agrotehnika* kolektīvs

*Cilvēkam īss ir šīs zemes ceļš,
Kur tas beidzas, tur sākas
Nekas...*

/D.Avotiņa./

Izsakām līdzjūtību REGĪNAS tuviniekiem, viņu smilšu kalniņā pavadot.

Padures pagasta *Lieknes* mājas 1. sekcijas kaimiņi

*Ņem mūsu mīlestību, lai tev nesalst,
Ņem siltus vārdus aukstā ceļā līdz.*

/O.Vācietis./

Izsakām līdzjūtību Bēricu ģimenei, no AUSTRAS atvadoties.

Abavas ielas 3. mājas iedzīvotāji

*Es tagad aizeju, bet ne jau prom,
Es aizeju tepat –
Ar citām puķēm, citu sauli,
Ar citu zemi parunāt.*

/M.Zviedre./

Izsakām līdzjūtību Emilam un ģimenei, no vectētiņa atvadoties.

Grupa *Saulīte*

*Ir klusums,
Kas pasaka vairāk par vārdiem...*

/Z.Mauriņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ilzei, TOĻĪKU mūžībā pavadot.

Biruta, Inese, Eduards

*Dvēsele – tik trausla tā,
It kā miglas strūkla slīd.
Augstu mākonī tā zūd,
Tālu, tālu debesīs izgaist tā.*

/I.Lepše./

Skumstam ar Ilzi, mīļo vīru TOĻĪKU mūžībā aizvadot.

Inese un Annija Robežu ielā 11

*Es stāvu Ventas krastā
Un domāju par to,
Ka skaistākas vietas pasaulē
Nav par šo...*

/Safs./

Saldu dusu VENTIM GAUJAM, uz mūža māju aizejot.

Kuldīgas PMK bijušie kolēģi izsaka visdziļāko līdzjūtību piederīgajiem.

*Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dziļi, dziļi daudzdiem sirdis sāp.*

/O.Skuja./

Izsakām līdzjūtību Inesei un tuviniekiem, VENTI kapu kalniņā pavadot.

Ligita un Uldis ar ģimenēm

*Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mīļas rokas ziedus noklās,
Un tev silti vienmēr būs.*

/A.Straube./

Izsakām līdzjūtību Vijai Strēlei, no mammas atvadoties.

Kuldīgas tiesas kolektīvs

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt...*

/S.Kaldupe./

Izsakām dziļu līdzjūtību Tatjanai Gotfridsonei, brāli mūžībā pavadot.

Turlavas pamatskolas kolektīvs

Mūžībā aizgājis
JURIS KRAUZE
(26.01.1927. – 22.11.2017.).
Izvadīšana sestdien,
25. novembrī, 13.00 no kapličas
Aizputes ielā.
Ģimene

SIA STILLS,
Talsu nov. Laidzē
pērk zāgbaļķus:

- **OZOLA ZĀGBAĻĶUS**
no 24 cm/d
A klase no **160** līdz **330** eiro/m³
1. šķira no **120** līdz **140** eiro/m³
2. šķira **90** eiro/m³
- **OŠA ZĀGBAĻĶUS**
no 24 cm/d
A klase **80** līdz **150** eiro/m³
1. šķira **60** līdz **100** eiro/m³
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 29463811, 29334955.

PĒRKAM

* Augošu koku cirmsas un sortimentus pie ceļa;
* Papīrmalku ostās: (Rīgā, Mērsragā, Liepājā)

Palīdzam noformēt dokumentus, veicam cirsma iestīgošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Telefoni informācijai: **29196926**
www.metsaforest.com/lv

NOVEMBRA ERUDĪTS

Grieķu haosa, nemiera un nesaskaņu dieviete, Zeva un Hēras meita, kuru latīniski sauc *Discordia*.

Atbildi līdz 27. novembra 11.00 atsūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: Tripole fenīkiešu laikā bija centrs triju pilsētu konfederācijai, tāpēc tās nosaukums arī nozīmē „trīskārša”.
Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Indra Ābelīte, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs.

INTERESANTI

Suņu saimniekiem labāka sirds veselība

Jauns pētījums Zviedrijā rāda: cilvēka labākais draugs var mazināt sirds slimību risku. Suņu īpašniekiem šis risks ir mazāks, jo četrkājaini draugi sniedz psiholoģisku atbalstu un liek īpašniekiem būt fiziski aktīvākiem. Īpaši izdevīgi turēt suni tiem, kuri dzīvo vieni. Pētījumā analizēti dati par 3,4 miljoniem pieaugušo no 40 līdz 80 gadiem. Dati iegūti no Zviedrijas iedzīvotāju reģistra, kur ir ziņas par dzimšanu, migrāciju, pilsonību, ģimenes stāvokli un nāvi iedzīvotājiem no 18 gadiem. Pētņieki koncentrējās uz datiem, kas savākti 12 gados, sākot ar 2001. gadu. Iedzīvotāju dati salīdzināti ar suņu īpašnieku reģistru tajā pašā 12 gadu periodā (katrs Zviedrijas suns jāreģistrē Lauksaimniecības padomē). Rezultāti rāda, ka suņu īpašniekiem bijis mazāks nāves risks sakarā ar sirds un asinsvadu slimībām vai citiem cēloņiem, īpaši tiem, kuri dzīvo vieni. Salīdzinātas arī suņu šķirnes: tās, kas audzētas medībām, bija saistītas ar zemāku sirds un asinsvadu slimību risku.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 24. NOVEMBRĪ

Dienas garums – 7 st. 34 min. Saule lec 8.23, riet 15.57.

Naktī +6°...+7°

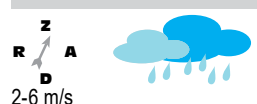
Dienā +7°...+9°

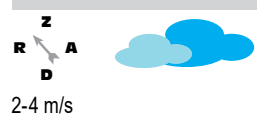
RĪT, 25. NOVEMBRĪ

Dienas garums – 7 st. 30 min. Saule lec 8.25, riet 15.55.

Naktī +5°...+8°

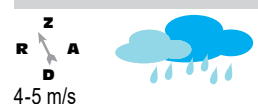
Dienā +4°...+6°

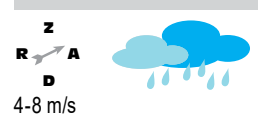
PARĪT, 26. NOVEMBRĪ

Dienas garums – 7 st. 27 min. Saule lec 8.27, riet 15.54.

Naktī +6°...+7°

Dienā +3°...+5°

SIA "Krauzers"
PĒRK OZOLA ZĀGBALKUS
 (VISAS ŠKIRAS)
 MEŽĀ PIE CEĻA VISĀ LATVIJĀ
Tālrunis: 29246456
 www.krauzers.lv

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums
par ļoti labu samaksu nopirks MEŽĀ ĪPAŠUMU,
 augošus kokus jūsu īpašumā. Cenas līdz pat 10 000 eiro/ha.
 Sertificēts taksators izgatavos meža inventarizācijas lietu, cirsmu skices, ja nepieciešams, atjaunos robežstīgas un kupicas. Zvaniet, sarunāriet tikšanās un izmantojiet iespēju **BEZ MAKSAS** iegūt izglītota mežziņa profesionālu konsultāciju par nepieciešamajām mežsaimnieciskajām darbībām īpašumā, lai uzlabotu tā augšanas apstākļus un ekonomisko vērtību. Garantējam profesionālu un godīgu attieksmi.

- Ja vēlaties pārdot īpašumu vai augošus kokus, tālr. 28368838.
- Ja vēlaties izgatavot taksāciju, skices vai atjaunot robežstīgas, tālr. 29175345.
- Ja vēlaties sarunāt bezmaksas konsultāciju, tālr. 26129919, info@lmu.lv.

Ļoti cienījamie
SIA Latvijas Propāna gāze abonenti!

Lūdzam nodot gāzes skaitītāja rādījumus par 2017. gadu. Tie tiks pieņemti no 1. oktobra līdz 15. decembrim.

Paziņot skaitītāja rādījumus var vairākos veidos:

- 1) mājaslapā www.lpg.lv**
- 2) sūtot SMS (īsiņu) uz numuru 144**
 ar tekstu LPG xxxxxxxx 0001.001, kur xxxxxxxx ir astoņu zīmju abonenta numurs, kas norādīts jūsu līgumā vai maksājuma kvītī, bet 0001.001 – jūsu skaitītāja rādījums īsziņas nosūtīšanas dienā; gāzes daļskaitlis no veselā ir jāatdala ar punktu, kā tas ir norādīts skaitītājā.
 Nosūtītās īsziņas cenu nosaka jūsu izvēlētais mobilais operators. Rakstot īsziņu, lūdzam lietot atstarpes, kā tas ir norādīts piemērā.
- 3) elektroniski (bez maksas),**
 e-pastā abonenti@lpg.lv nosūtot tekstu, kurā norādīts abonenta numurs, skaitītāja rādījums un datums, kurā tas tiks fiksēts.
 Vēstules paraugs:
 Abonenta numurs: xxxxxxxx
 Skaitītāja rādījums: 125,046 m³
 Datums, kurā tiks fiksēts skaitītāja rādījums: 15.10.2017
- 4) zvanot pa tālr. 67815000 (LMT)**
 Maksu par zvanu nosaka jūsu izvēlētais mobilais operators.

KUREKSS

PĒRK
 cirsmas
 mežu īpašumā
 skujkoku zāgbalkus

Zvaniet, nāciet, vienosimies, piedāvāsim Jums visizdevīgāko risinājumu!

APMAKSA TŪLĪTĒJAI!

BEZMAKSAS ZĀGBALĶU TRANSPORTS
 uz SIA KUREKSS Ventspils, Kuldīgas un Dundagas novados

- Cirsmas, meža īpašumi: tālr. 63624364, 29403378;
- zāgbalki: tālr. 29141474;
- transporta pakalpojumi: tālr. 29133213, 26551033

www.kurekss.lv

mežsaimnieks
 Mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība

Bezmaksas konsultācija mežu audzēšanas un Eiropas finansējuma piesaistes jautājumos uz vietas jūsu īpašumā.

Konsultē kooperatīvās sabiedrības *Mežsaimnieks* mežkopības speciālists.
 Informācijai tālr. +372 29232782.
info@mezsaimnieks.lv; www.mezsaimnieks.lv

Konsultācijas un šo reklāmu finansē Eiropas Savienība

VESELĪBAS CENTRS 4
 SPECIĀLISTI KULDĪGĀ!

7. DECEMBRĪ NO PLKST. 10:00 - 14:00
 KULDĪGAS SLIMNĪCĀ,
 KONSULTĒSUN PIŅĒMS
 PACIENTUS
 TEHNISKAIS ORTOPĒDS:

Dr. EVITA KUČEROVA
 "Veselības centrs 4" tehnikais ortopēds.

UZZINI VAIRĀK: 20 550 550

www.vc4.lv

Cenas:
 Tehniskā ortopēda konsultācija: **30 EUR**
 Pieraksts pa tālr.: 20 550 550
 9.00 - 17.00 darba dienās

ŠAHS
Artūrs titulu nosargā, Nellija – jaunā čempione

Par Kuldīgas novada čempioniem šahā kļuvuši brālis un māsa – kuldīdznieki Artūrs Feldmanis un Nellija Maklakova.

Artūrs uzvarējis pēc septiņu partiju cīņām, viņš ieguvis piecus punktus un divas partijas pabeidzis neizšķirti. Tikpat punktu bija citam kuldīdzniekam Renāram Megnim, bet viņam sliktāki papildrādītāji, tāpēc godpilnā otrā vieta. Trijniekā vēl viens mājinieks – Edmunds Beks.

Sievietēm līderes godā ar pieciem punktiem N.Maklakova (kopvērtējumā viņai 4. vieta). Sudrabs tika mājiniecei Ilzei Burkevicai (četri punkti, kopvērtējumā 14. vieta). Jaunietēm pārliecinoši labākā bija Līva Vaivade (4,5 punkti, 9. vieta kopvērtējumā). 2. vietā ar četriem punktiem – liepājniece Elīna Bagātā (kopvērtējumā 17.), bet 3. vietā ar 3,5 punktiem ierindojās Nellijas meita Naomi Maklakova (kopvērtējumā 23.). Jauniešiem

Kuldīgas novada šaha čempionātā godalgas izcīnījuši Nellija Maklakova, Līva Vaivade, Artūrs Feldmanis, Ilze Burkevica, Artjoms Šefanovskis, Viktors Šteinbergs, Renārs Megnis.

pirmajās divās vietās liepājnieki Daniils Guļņevs un Artjoms Brojs (abiem pieci punkti), bet trešajā – kuldīdznieks Artjoms Šefanovskis ar četriem punktiem (kopvērtējumā 13.). Senioriem labākais bija Kuldīgas treneris Viktors Šteinbergs (4,5 punkti, kopvērtējumā 9.). Novada atklātajā čempionātā piedalījās vairāk nekā 40 šahistu no Liepājas, Olaines, Rīgas, Ventspils un Kuldīgas.

Inta Jansone
Gunāra Gertnera arhīva foto

Uzsauc Kurzemnieku omai vai opim!

Abonē laikrakstu jebkurā pasta nodaļā, internetā vai redakcijā!

KĀRTĪGS KURZEMNIEKS LASA KURZEMNIEKU!

Drošība arī pašu rokās

Dzīvojam nemierīgā laikā, kad savas valsts drošība ir viens no sarunu tematiem ne tikai zinātāju aprindās. Kuru gan neuztrauc militārie konflikti, par kuriem informē mediji, bet vai esam padomājuši, ko un cik katrs pats varam darīt? Pielikumā stāstām par ģimenēm, kurās izauguši jaunsargi un karavīri, stāstām par darbu miera misijās, par Latvijas karavīru un zemessargu gatavību aizstāvēt savu zemi.

Daiga Bitiniece,
laikraksta "Kurzemnieks" redaktore

Kurzemes Vārds *Auseklis* *Talsu Vēstis* *STARS* *Kurzemnieks* *Zemgale* *Saldus Zeme* *Druva* *Liesma*

Būt gatavam dot savu pienesumu

Egona Ziverta foto

"Mēs spējam sevi aizsargāt," apgalvo Latvijas aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis. Un ar vārdu "mēs" domāti ne tikai Nacionālie bruņotie spēki, bet ikviens sabiedrības loceklis līdzdalība un izpratne par rīcību iespējamās krīzes situācijās. Sargāt savu ģimeni, mājas un valsti nozīmē daudz vairāk nekā būt gatavam ņemt rokās šauteni un iet karot.

"Laiks ir bijis dažāds, tāpat arī iespējas, krīze, kas sākās 2008. gadā, bija atstājusi milzīgu ietekmi uz Bruņotajiem spēkiem un Zemessardzi kopumā. Notikumi 2014. gadā lika rosīties un mainīties NATO. Tā kā esam aliansē, arī mēs esam uzņēmūši strauju attīstības tempu. Nav viegli, bet ejam drošiem soļiem uz priekšu," pašreizējo situāciju aizsardzības jomā raksturo ministrs. Viņš priecājas, ka cilvēkiem ir atgriezies degsme acīs. Lai arī pārmaiņas prasa milzīgu piepūli, jo vienlaikus notiek daudzas aktivitātes, kurās ir iesaistīti vieni un tie paši cilvēki, – gan mācības, gan infrastruktūras izbūve, gan sadarbība ar sabiedrotajiem.

Viņaprāt, tiek darīts ļoti daudz, lai pilnveidotu sabiedrības izpratni par valsts aizsardzības spēju stiprināšanu. Nākamgad sāksies pilotprojekts valsts aizsardzības mācības kā obligāta

Nākotnē Latvijā paredzēts ieviest arī visaptverošo aizsardzību. Somijā šāda sistēma pastāv jau ilgstoši un attiecas uz visu valsti un ikvienu iedzīvotāju. Gan uz militāro, gan civilmilitāro jomu. Somi investē valsts un pašvaldību institūciju sadarbībā, iekļāvuši sistēmā arī privātuzņēmējus. "Tā veidojas izpratne par valsts aizsardzību un gatavību stāties pretī dažādiem izaicinājumiem. Somi pagājušajā gadā aizsāka akciju, lai katra mājsaimniecība būtu gatava izturēt 72 stundas krīzes situācijā, līdz pie tās nonāk palīdzība. Nesaku, ka tas pats šobrīd obligāti jāievieš pie mums, bet tā ir ļoti interesanta pieredze," skaidro ministrs.

Uz jautājumu, vai latvietis šo vispirms neizprātīs kā aicinājumu izpirkt sāli, sērskociņus un ziepes, ministrs atbild: "Domāju, ka tas nav komiski, ja, piemēram, plūdu gadījumā jūs esat nogriezts no ārpusaules, ārā ir mīnus 25 grādi un jums nav sērskociņu. Vai esat gatavi sagaidīt, līdz jūs sasniedz palīdzība? Galvenais ir būt gatavam dot savu pienesumu. Cits var doties uz noliktavu un izsniegt karavīriem drēbes, cits var vārīt putru, cits – piekatīt bērnus vai organizēt bēgļu plūsmu."

Kad tieši Latvijā varētu ieviest visaptverošo aizsardzību, R. Bergmanis vēl nevar pateikt un nevar arī apgalvot, vai spēsīm to sasniegt. Šāda sistēma šobrīd pasaulē ir tikai četrās valstīs – Singapūrā, Šveicē, Izraēlā un Somijā.

Ministrs uzskata, ka laikā, kad pasaulē ir daudz saspīlējumu, Latvijas drošībai starptautiski tiek pievērsta pietiekama uzmanība: "Šobrīd pie mums ir mūsu sabiedrotie. Tas ir visskaidrākais signāls par to, kāda ir NATO valstu izpratne par šīm lietām. Mūsu paplašināto spēku kaujas grupa ir vispildtākais piemērs solidaritātei un vienotībai NATO. Šeit ir Kanāda, kas ir Ziemeļatlantijas valsts, tā ir vadošā valsts, bet mums ir arī dienvidu valstis Itālija un Spānija, ir Balkānu valstis, kur ne tik sen bija un joprojām ir sarežģīta situācija, ir Polija, kura pati ir viena no valstīm, kur ir izvietoti paplašinātie spēki. No nākamā gada mūsu kaujas grupā iesaistīsies arī Čehija un Slovākija. Mēs redzam pilnu spektru no dalībvalstīm visos reģionos, kurām ir savi pietiekami lieli izaicinājumi. Itālija ir vieta, caur kurieni Eiropā ienāk vislielākā migrācijas plūsma, tomēr viņi atsaucās, izprata situācijas nozīmīgumu un ir šeit."

Linda Kilevica

UZZIŅAI

Nacionālais bruņotais spēkos

dien 16 000 karavīru, t.sk. 5000 ir profesionālā dienesta karavīri, 8000 – zemessargi, 3000 – rezerves karavīri.

NBS sastāvā ir 17% sievietes.

Latvijas armija 2017. gadā

Neitralizēto sprādzienbīstamo priekšmetu skaits – 7184.

Izglābto (atrasto) cilvēku skaits – 75.

Starptautiskās operācijās 1. pusgadā piedalījušies 38 karavīri.

Aizsardzības nozares budžets

576 miljoni eiro, kas ir par 126, 8 miljoniem eiro vairāk nekā pērn.

Avots: Aizsardzības ministrija un NBS

mācību priekšmeta ieviešanai skolās. "Labi sakrīt, ka notiek reforma izglītības sistēmā. Braucam, stāstām un skaidrojam. Domāju, ka izpratne pamazām veidojas. Ja esam ilgstoši dzīvojuši tādā miera laikā un par aizsardzības jomu mums nebija tik liela rūpe, tad tagad paši redzam, kā viss pasaulē ir mainījies," atzīst R. Bergmanis. Sabiedrības iesaistīšanās Bruņotajiem spēkiem ir ļoti augsta. Aptauju rezultāti rāda, ka tā ir starp struktūrām, kam visvairāk uzticas sabiedrība.

Kaut kas ir jāpiecieš

Pretgaisa aizsardzības apmācību poligona attīstība Jūrmalcīemā, Nīcas novadā, radījusi iedzīvotāju bažas, vai Liepājas apkaime gluži kā padomju laikos nenonāks militāristu pārziņā. Pirmās pretgaisa aizsardzības mācības "Baltic Zenith 2018" Jūrmalcīemā militārās aviācijas poligonā plānotas 2018. gada jūnijā. Taču pārējā laikā šī teritorija ir pieejama ikvienam.

Armijai pretī nerunā

"Būs mums darbs, amati un pagoni," vaicāts par attieksmi pret poligona attīstību, joko bijušais zvejas kapteinis Jānis Jūrmalis no Jūrmalcīemā "Jūrmaļiem". Bet, ja nopietni, tad visam esot divas puses. "Kā mēs izjutām to krievu pusi! Tas bija briesmīgi. Vēlreiz to negribētu. Uz jūru iziet nevarēja. Visus tīklus izcilāja, vēl pārbaudes jūrā. Bija kuģis nolikts, uz kuru caurām dienām šāva tā, ka visi logi drebēja. Tagad var brīvi būt jūrmalā, iziet zvejā, jūraszāles vākt." Tāpēc par Latvijas armijas darbību un NATO atbalstu sirmmais vīrs saka, ka kaut kas ir arī jāpiecieš. Un viņš esot ar mieru pieciest: "Ja nebūtu mums palīdzība no turienes un sadraudzība, viņi sen te būtu iekšā. Tāpat kā Ukrainā. To es varu droši teikt. Kad es kādu laiku atpakaļ biju Krievijā, cilvēki kafejnīcā man teica - mēs vēl nāksim te. Tas viņiem tā sāp, ka Latvija izgāja ārā [no Padomju Savienības]. Vēl nesen man Liepājā viena, kas tā arī nav iemācījusies latviski runāt, teica, ka mīlot Staļinu, jo bez Staļina viņa nebūtu šeit. Bet amerikāņiem nevajag mūsu zemīti."

Jūrmalcīemniece Mirdza Tiļuga labi atceras armijnieku saimniekošanu padomju laikā: "Tāpat kā krievu laikos bija, tā tagad arī

"Kas nebaro savu armiju, baros svešu," vecumveco teicienu atceras Jūrmalcīemā kapteinis Jānis Jūrmalis.

būs. Ko mēs tur varam domāt... Armijai pretī runāt - neko!" Jūrmalcīemā atzīst, ka pietrūkst informācijas. "Iedzīvotāju sapulcē mums pateica, ka tā tas būs, un viss. Jautājums ir valsts kompetencē, un Nīcas pašvaldībai tur nekādas teikšanas nav," saka Jūrmalcīemā sabiedriskā centra vadītāja Velga Priede. Iespējams, padomju laika smagās pieredzes dēļ vietējie nevēlas izteikties par armijas lietām. "Tā ir nolemts. Ko tad tur vairs izdarīs," atmet ar roku zivju kūpinātavas darbinieks.

Brīdinās iepriekš

Pretgaisa aizsardzības šaušana Jūrmalcīemā poligonā notiks ne

Jūrmalcīemā iedzīvotājas Mirdza Tiļuga un Velga Priede zina bagātas baraviku, melleņu un dzērveņu vietas, kas tagad sasniedzamas pa "Latvijas Valsts mežu" uzbūvētajiem ceļiem. Tos jūnijā pretgaisa aizsardzību mācību laikā izmantos arī Nacionālie bruņotie spēki. Bet pārējā laikā iedzīvotājiem nekādu ierobežojumu nebūs.

Andra Gertsona foto

biežāk kā vienu mēnesi gadā, tas ir, jūnijā, informē Aizsardzības ministrijā (AM). Mācības ilgs līdz pusotrai nedēļai, bet tas būs atkarīgs arī no laika apstākļiem, kas pie jūras ir nepastāvīgi. Nacionālie bruņotie spēki (NBS) ne vēlāk kā vienu divus mēnešus pirms mācībām informēs Dabas aizsardzības pārvaldi, Liepājas, Nīcas un Rucavas pašvaldību. Vismaz 10 dienas iepriekš NBS pie plānotā poligona piebraucamajiem ceļiem un tuvumā esošajām atpūtas vietām izvietos informatīvus stendus. Pretgaisa aizsardzības mācību laikā plānotā poligona teritorija tiks norobežota, un NBS kontrolēs, lai tur neviens nesankcionēti neieklūtu.

Tīks norobežota zona gaisa telpā, poligona slēgs civilo kuģu satiksmei, taču laikā, kad militārās mācības nenotiks, tas būs atvērts kuģošana.

Ekipējuma un personāla nogādāšanai uz mācību vietu izmantos esošos servitūta meža ceļus. AM sola, ka tehnika tos nebojās. Jūnijā meža ceļi vairs nav mitri un dubļaini pēc pavasara plūdiem. Pretgaisa aizsardzības ieročus nepārvadā ar kāpurķēžu smago tehniku, kam kāpu joslā iebraukt ir aizliegts. Transportlīdzekļus centīsies izmantot minimāli, jo netiks veikti taktiskie manevri. Pretgaisa aizsardzības vajadzībām izmanto autotransportu, kura svars nepārsniedz 3500 kg.

Mācību laikā tiks ievēroti drošības pasākumi, lai neradītu kaitējumu iedzīvotājiem un apkārtnē. NBS nodrošināšot ugunsdrošības pasākumus, kā arī visu izmantoto priekšmetu savākšanu un aizvešanu pēc mācību beigām. Mācības neesot saistītas ar iespējamu jūras grunts mehānisku bojāšanu, tāpat šaušanas pozīciju izvietojumam nav nepieciešama būvniecība, nevajag izcirst kokus vai veikt cita veida zemes transformāciju. Tiek solīts nedarīt pāri dabai.

Maz apdzīvota teritorija

Kāpēc nepieciešams vēl viens poligons Liepājas tuvumā, ja tāds jau darbojas otrpus Liepājai, Šķēdē? AM skaidro, ka nepieciešams pielāgot un attīstīt militāro infrastruktūru, ņemot vērā mainīgo drošības vidi, profesionālā dienesta karavīru un zemessargu skaita plānoto palielināšanos, kā arī starptautisko militāro mācību skaita un apjoma pieaugumu Latvijā un ar to saistīto mācību vietu noslodzi. Poligons Jūrmalcīemā ļaus stiprināt pretgaisa aizsardzības spējas, kas NBS attīstības plānā 2016. - 2028. gadam izvirzītas kā vienas no prioritātēm.

UZZIŅAI

- Mācību ilgums Jūrmalcīemā poligonā - aptuveni pusotra nedēļa jūnijā.
- Pretgaisa aizsardzības ieroča sistēmas palaišanas vietā trokšņa līmenis nepārsniedz 164 decibelus. Skaņas ilgums - 75 milisekundes.
- Troksnis nav dzirdams tālāk par 800 metriem no raķetes palaišanas vietas.
- No pretgaisa aizsardzības ieroča tiks veikti vidēji pieci šāvīni dienā.

Līdz šim NBS pretgaisa aizsardzības mācības ir norisinājušās tikai Šķēdes militārās aviācijas poligonā. Taču līdz ar vēja parku attīstību, ierosinājumiem ogļūdeņražu izpētes un ieguves licences laukuma noteikšanai Šķēdes apkārtnē, kā arī Liepājas ostas un piekrastes attīstības plāniem AM piedāvāja veidot alternatīvu militārās aviācijas poligonu. Jūrmalcīemā atzīst par piemērotāko vietu, jo teritorija ir neapdzīvota vai maz apdzīvota, kas atbilst pretgaisa šaušanas drošības risku novērtējumam.

Uz jautājumu, vai pretgaisa aizsardzības spēju attīstīšana ir pamats domāt, ka būtu pieauguši Latvijas ārējās drošības riski, ministrijā tieši neatbild. Bet skaidro, ka pretgaisa aizsardzības spējas ir vienas no NBS identificētajām minimālajām valsts aizsardzības spējām, pēc kurām nepieciešamība ir bijusi jau kopš neatkarības atgūšanas. Spējas identificēt potenciālo apdraudējumu un to novērst vai iznīcināt ir ļoti svarīgas. Ir iegādātas gaisa telpas novērošanas un pretgaisa aizsardzības sistēmas. Taču ir jāveic arī personāla apmācība un regulāri treniņi, tādēļ vienlaikus ar sistēmu iegādi tiek attīstīts arī militārais aviācijas poligons.

Linda Kilevica

EKSPERTS

Esam pilnvērtīgi partneri

NATO 1. pastāvīgās jūras pretmīnu grupas (SNMCMG1) komandieris komandlejtants **GUIDO ĻAUDUPS**

Latvijai ir jāveic savs ieguldījums kopējā aizsardzībā NATO ietvaros. Šī ir pirmā reize Latvijas Jūras spēku vēsturē, kad mēs esam pārņēmuši komandvadību un komandējam NATO kuģu grupu. Darām to no šāgada jūnija līdz nākamā gada 15. janvārim. Tad nodosim komandvadību Beļģijas Jūras spēkiem. Mūsu pakļautībā ir bijuši seši kuģi no sešām valstīm - Beļģijas, Igaunijas, Vācijas, Latvijas, Norvēģijas un Nīderlandes. Šiem kuģiem jābūt gataviem reaģēt, doties uz rajoniem, kur izveidotos konfliktsituācija un būtu jūras mīnu apdraudējums. Līdz šim operācijās karadarbības rajonos neesam piedalījušies. Esam veikuši miera laiku uzdevumus sadarbībā ar partneriem. Beidzamais veikums - kopā ar Francijas Jūras spēkiem īstenojām pretmīnu darbības operāciju Normandijas piekrastē, kur Otrā pasaules

kara laikā notika sabiedroto spēku izcelšanās.

Vēl pirms kāda laika likās, ka esam tikai izaugsmes procesā. Bet varu droši apgalvot, ka pašlaik Latvijas Jūras spēki ir tādā pašā līmenī kā citās NATO valstīs, kas nodarbojas ar šādām pretmīnu operācijām. Ņemot vērā, ka esam jaunpienācēji, mēs esam jau ļoti profesionāli līmenī, un gribētu teikt, ka vienā otrā ziņā pat viņiem priekšā. Protams, tehnikas ziņā mums kuģi un iekārtas

nav tās jaunākās. Bet izglītības un profesionalitātes ziņā, kā ir sagatavoti virsnieki un kā viņi spēj operēt saskaņā ar NATO doktrīnām, mēs esam ļoti augstā līmenī. Latvijai ir dota iespēja to pierādīt, un mēs to ļoti veiksmīgi darām kā komandvadība visai NATO kuģu grupai. Esam tādā līmenī, ka ar mums rēķinās un saprot, ka esam pilnvērtīgi partneri.

Mēs nevaram neko gūt, neko nesniedzot pretī. Esam maza valsts. Mūsu partneri proporcionāli ļoti daudz iegulda, lai nodrošinātu mums drošību un palīdzību. Domāju, ka uz kopējā fona Latvijas līmenī izskatās, ka daudz finansējuma piešķir aizsardzībai. Taču uz visa lielā fona, kāds apdraudējums varētu būt, mēs varam būt lepni, ka ieguldām līdzekļus, lai parādītu, ka neesam tikai atkarīgi no partneriem, bet arī paši tiecamies pastāvēt par sevi un aizsargāt savu valsti nepieciešamības gadījumā. Tas arī dod partneriem impulsu, ka latvieši nav tie, kas gatavi iedzīvoties uz citu rēķina.

Vienotībā ir mūsu spēks

Auceniece Anda Bluķe jau aptuveni 14 gadu vecumā saprata, ka viņu interesē militārā joma. Diemžēl tolaik Aucē novadā nebija Jaunsardzes kustības, tādēļ jaunietei neizdevās pārbaudīt, vai intereses sakrīt ar realitāti. Kad Andai palika 18 gadu, viņa iestājās Zemessardzē. Tagad jaunietei ir 19, un jau vairāk nekā pusgadu Anda kopā ar citiem kolēģiem nodrošina Dobelē bāzētā Zemessardzes 51. kājnieku bataljona teritorijas apsardzi.

Viņa bilst, ka visvairāk Zemessardzē gan iepriekš, gan tagad patīkot mācības.

“Ir aizraujoši apgūt ko jaunu, jo īpaši, ja nodarbības vada kolosāli cilvēki, instruktori, kuri prot motivēt pilnveidoties un papildināt savas zināšanas. Mācības ir visdažādākās, sākot ar teoriju un beidzot ar šaušanu, pārgājieniem pilnā ekipāžā, vairāku dienu nometnēm mežā un tamlīdzīgi.” Zemessardzē nav nozīmes, vai teiksim, pārgājienā dodas vīri vai sievietes – aprīkojums ir vienāds visiem, atlaides nevienam netiek dotas. Ekipāžā ir ierocis, uzkaibe un viss dzīvei lauka apstākļos nepieciešamais – guļammaiss, paklājiņš, rezerves formas tērps, siltā veļa, higiēnas piederumi un tā tālāk. Kopā tas viss sver vai-

rākus desmitus kilogramu. Anda ar smaidu atceras, kā pirmo reizi devās pārgājienā. Kad uzlikusi mugursomu, kurā bija, kā vēlāk izrādījies, arī ļoti daudz nevajadzīgu lietu, pirmā doma bijusi – tā ir neiespējamā misija. Nekas, izdevās.

“Tagad arī mans darbs ir saistīts ar Zemessardzi – strādāju bataljona apsardzē. Darbs nav grūts, bet atbildīgs. Mans pienākums ir kontrolēt, kas konkrētajā brīdī atrodas bataljona teritorijā, ko šie cilvēki dara.”

Vaicāta, vai nākotnes plānos nav augstākās izglītības militārajā jomā ieguve, Anda bilst, ka ir apsvērusi iespēju studēt Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Tomēr, lai tajā studētu, viņasprāt, vēl ir jāpapildina savas zināšanas.

Dienests Zemessardzē varētu būt tas, kas sniegs atbildi, vai militārā sfērā tiešām ir tā, ar ko jauniete vēlas saistīt savu nākotni.

“Es nekad neesmu nožēlojusi, ka iestājos Zemessardzē. Šeit ir fantastiski cilvēki, instruktori, interesants apmācību process. Jā, lielākoties bataljonā ir vīriešu kolektīvs. Man tas absolūti netraucē, kā nekā man ir vecāks brālis, un bērniņa pagāja, laiku vadot kopā ar viņu un viņa draugiem. Svarīgi arī, ka tuvinieki manu izvēli – dienestu Zemessardzē – atbalsta.

Gribētu, lai vairāk jauniešu stātos Zemessardzē. Iespējams, daļa jau pēc mēneša sapratīs, ka militārā joma nav domāta viņiem, bet būs vismaz pamēģinājuši. Dienests, manuprāt, ir lieliska iespēja apgūt ko jaunu. Tu iemācies, kā apieties ar ieročiem, sakaru iekārtām, arī pārbaudi savu fizisko sagatavotību un spēju strādāt komandā, izturību, dodoties pārgājienos, iemācies dzīvot un nakšņot lauka apstākļos...

Mani vienaudži vai vienkārši cilvēki, ar kuriem iepazīstos, parasti

“Esmu gatava iet un aizstāvēt savu valsti. Citādāk nemaz nevar būt,” saka Anda Bluķe.

Indras Cehanovičas foto

ir nedaudz pārsteigti, kad uzzina, kāds ir mans darbs, ka dienu Zemessardzē. Ko? Meitene militārā struktūrā? Patiesībā jau katrā no bataljona rotām ir vairākas sievietes, bet, protams, gribētos, lai šis skaits būtu vēl lielāks.

Šobrīd pasaulē valda saspringta politiskā situācija. Ja notiks jaunā-

kais un sāksies reāla karadarbība, esmu gatava iet un aizstāvēt savu valsti. Citādāk nemaz nevar būt. To viennozīmīgi darīs arī visi tie cilvēki, ar kuriem esmu kopā Zemessardzē. Kā gan es varētu palikt malā? Vienotībā ir mūsu spēks.”

Indra Cehanoviča

Drošībā un aizvējā

“Sākums bija grūts, bet pie visa jau pierod,” atzīst valmierieša Viļņa Pavloviča kundze Gunta. “Tā ir dzīve zelta krātiņā – māja, darbs, veikals, māja –, kā tagad ir visiem aizbraucējiem,” to, kā sievietei klājies, viņam līdzī pa visu Eiropu ceļojot, savukārt skaidro Vilnis. Bet dēla Pauļa izvēli stāties Nacionālajā aizsardzības akadēmijā atbalsta abi vecāki.

Zemessardzes virsseržants valmierietis Vilnis Pavlovičs ir viens no tiem Latvijas karavīriem, kuri pirmie tika sagatavoti un devās starptautiskajās miera uzturēšanas misijās – vispirms kopš deviņdesmito gadu vidus trīs reizes uz Bosniju, vēlāk arī uz Irāku, Afganistānu. Kā novērotājs viņš pabijis ASV, kā instruktors – Moldovā, Ukrainā.

Trīs gadi nostrādāti NATO štābā Nīderlandē, bet pavisam ārpus Latvijas pavadīti vismaz seši gadi. Par dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos Vilnis Pavlovičs apbalvots ar Latvijas un NATO misiju, kā arī Moldovas un Ukrainas deviņām medaļām un piecām krūšu nozīmēm, tostarp par centību, sekmējot Latvijas dalību NATO un Bronzas zvaigzni par kalpošanu Zemessardzē.

Šķiet, ka gluži nesen runājām, kā klājas mūsu karavīriem svešās zemēs, bet izrādās laiks paskrējies vēja spārnēm – kopš šīs sarunas pagājuši jau 16 gadi, trīsgadīgais Paulis, kas tobrīd visdrošāk jutās aiz tēta platajiem pleciem, izstiepies garāks par savu radītāju un pēc Valmieras Valsts ģimnāzijas absolvēšanas šoruden iestājies

Nacionālajā aizsardzības akadēmijā.

“Dzīvoju viena pati ar mazu bērnu, mums, karavīru sievām, ar to jāreķinās. Pat uz dzemdību namu braucu viena pati, vīrs tobrīd bija mācībās Lietuvā, viņš atgriezās, kad puika jau bija piedzimis. Kamēr Vilnis bija misijās, vajadzēja darīt visus vīriešu darbus – sanest malku, kurināt krāsnis. Ļoti grūti pierast bija Nīderlandē, kur man pietrūka draugu un latviskās vides, krita uz nerviem visapkārt sterilais un smaidīgais, taču Paulis sāka iet skolā, vajadzēja mācīt viņam latviešu valodu tā, lai viņš pēc atgriešanās varētu turpināt mācības Latvijā. Toties brīvdienās iepazīnām Eiropas valstis – Vāciju, Luksemburgu, Franciju.”

Kamēr, malkojot kafiju, pārrunājam dzīvi, no Alūksnes mācību centra īsā atvaļinājumā ierodas arī Paulis. Viņš pastāsta: “Mācoties 12. klasē, iestājos Zemessardzē, līdz beidzot izdomāju, ka jāiet uz akadēmiju un jāmacās par leitnantu. Protams, tētis bija liels atbalsts un piemērs, savos komandējumos daudz pasaulē redzējis, tas mani pamudināja sekot viņa pēdās – cītīgi mācīties,

Vilnis Pavlovičs ar kundzi Guntu, mazo Paulu un dēlu Pauli.

Ārijas Romanovskas foto

strādāt un darīt visu, lai tiektos uz augšu. Domāju, ka tas ir interesants un daudzpusīgs darbs, bet galvenais, lai patīk un gribas to darīt. Bija jau man mazam reizēm grūti gaidīt tēti mājās no misijas, bet vienmēr zināju, ka atgriezīsies.”

“Droši vien sīti plauksta, ka lielāka brīvība, ka nav, kas uzrūc,” smaidot iestarpina Vilnis. Taču mamma steidz Pauli aizstāvēt: “Istenībā viņš bija ļoti paklausīgs bērns, man nebija nekādu problēmu, arī tāpēc, ka visu laiku tika nodarbināts, trenējās futbolā. Tas tagad palīdz izturēt fizisko slodzi un izdzīvošanas skolu Alūksnē. Bijām uz zvēresta pieņemšanu, līdzī nēmām mazo Paulu, mana vecākā dēla meitu, viņa prasa – ko viņi ļauj? Man jāskaidro, ka tas ir zvērests.”

Vilnis: “Pirmo reizi Paulis atradās prom no mājas ilgāk nekā mēnesi, tad nu bija jaunais karavīrs jāved uz ēdnīcu barot, kaut gan ēdina viņus tur ļoti labi, bet gribējās pasēdēt un parunāt.”

Par nedēļu nogalēs Kaugurmuižā dzirdamajiem šāvieniem Vilnis skaidro: “Es parasti saku, ka tie ir miera šāvieni – ja dzirdam, ka Kaugurmuižā šauj, tas nozīmē, ka zemessargi sargā mieru, ka viss ir kārtībā, un tautai par to nevajag uztraukties. Patlaban notiek intensīvas apmācības vairākās nometnēs, kas vēl nav beigušās. Valsts īsteno savas aizsardzības politiku, prieks, ka viss notiek krietni augstākā kvalitātē, nekā tas bija Bruņoto spēku pirmsākumos. Sestdienas un svētdienas ir manas galvenās darba dienas, jo pēdējos septiņus gadus esmu at-

bildīgs par Valmieras rotu. Domāju, ka arī skolās vajadzētu vairāk pievērsties militārajai apmācībai, jo šis temats nav populārs, un pie tā būtu jāpiestrādā ne tikai man, bet visām atbildīgajām personām.”

Lāčplēša dienas lāpu gājienā Vilnis soļoja Valmierā, bet Paulis – Alūksnē. Ko patriotiskajā mēnesī jūt karavīra sieva un māte? “Es lepojos ar saviem vīriešiem un jūtos ļoti droši. Esmu priecīga arī par puiku, jo tagad viņš pat gultu no rīta saklāj. Es domāju, ka viņa sievai, tāpat kā man, būs spēcīga aizmugure, jo vīrietim jābūt stipram, lai uz viņu var paļauties. Vīrs man ir ļoti liels atbalsts, es jūtos ļoti labi, jo varu atļauties būt vājāka.”

Jūlijs Cukurs

Tāds vienkārši ir karavīra darbs

“Karavīrs par patriotismu nedomā – viņš tāds ir pēc būtības, lai kādā zemē savu misiju veiktu,” saka Zemessardzes 45. nodrošinājuma bataljona kājnieku rotas seržants Edgars Soldatenoks. Viņš divreiz piedalījies starptautiskās misijās: 22 gadu vecumā miera uzturēšanas operācijā Irākā un četrus gadus vēlāk – Afganistānā.

“Tā ir neatsverama pieredze ne tikai militārā ziņā vien. Rodas daudz plašāka pasaules uztvere, nekā tikai šeit dzīvojot,” par dalību starptautiskās miera misijās saka Zemessardzes 45. nodrošinājuma bataljona seržants Edgars Soldatenoks.

Dainas Tāfelbergas foto

Jau skolas laikā tobrīd Latgales puisis Edgars bijis pārliecināts, ka būs profesionāls karavīrs, bez ilgas domāšanas aizgājis dienēt obligātajā militārajā dienestā Jūras spēkos, pēc mācību centra beigšanas ieguvis vecākā stūres vīra vietu uz kuģa A 53 “Virsaitis”. Kā pats saka, nolauzis tur gadu, tad iestājies Sauszemes spēku 2. kājnieku bataljonā. No turienes viņš 2005. gadā pēc septiņu mēnešu apmācību kursa devās misijā uz Irākā. Tas bija laiks, kad Latvijas politiķi diskutēja par mūsu armijas dalību šajā karstajā terorisma punktā, jo no Saeimas bija atkarīgs, vai pagarināt misijas termiņu. Taču pašiem karavīriem šajās politiskajās cīņās nebija vajadzības iesaistīties.

Viņi pildīja uzticēto pienākumu. Tas bija laiks, kad Edgars jau bija apprecējies ar kurzemnieci Gitu. Dēls Kristaps piedzima, ģimenes galvam atrodies Irākā. Atgriezies Latvijā, Edgars sāka dienēt Zemessardzes 45. bataljonā, no turienes 2009. gadā devās misijā uz Afganistānu. Tagad viņam ir 35 gadi, no tiem 14 nokalpoti armijā, dēlam ir 12 gadu, meitai Signei – 6.

“Mūsu puīši brauc, lai redzētu,

kā ir reālā kaujas situācijā,” teic karavīrs. “Gan gūt rūdījumu sev, gan tāpēc, lai varētu nodot pieredzi apmācāmajiem. Latvijā mēs ļoti daudz mācāmies, rīkojam kaujas treniņus, bet reāls karš ir reāls karš. Tur nevar iepriekš daudz paredzēt. Viss var gadīties. Tāpēc dots sagatavošanās posms, lai sevi pārbaudītu, vai spēsi izturēt, vai ir pietiekami spēcīga motivācija. Ir rezerves kandidāti, ja nu iekšējās balss, ģimenes, ve-

selības vai citu apstākļu dēļ kāds no potenciālajiem misionāriem atkrīt. Visgrūtāk ir tuviniekiem, kuri paliek mājās. Karavīrs ir tur, par viņa sadzīvi rūpējas, pašam nav ne par ēšanu, ne dzīvošanu jādomā. Nauda vajadzīga tik vien, lai iegādātos vietējo preces, kaut ko papildus nopirktu. Trenējies, gatavojies, ja nu kas. Bet citādi dienas paiet rutinā. Ģimenes te paliek, risinot savas sociālās problēmas, un stress, kas ar savējo cilvēku notiek tur – kaut kur svešumā, kara apstākļos. Man šajā ziņā laimējās, jo bija un ir saprotoša, stipra ģimene, kaut pirmajā misijā Irākā tika dotas vien piecas minūtes nedēļā, kad sazvanīties ar savējiem.”

Edgars negrib būt divkosīgs un atzīst, ka otrs iemesls, kāpēc mūsu puīši dodas bīstamajās miera uzturēšanas misijās, ir iespēja piepelnīties. “Jā, tur ir tas pārbaudījums, ka vairs nešauj ar salūtmunīciju, tā īstā lode var sasniegt mērķi, kurš esi tu. Tur iemācies izdzīvot un par to tad arī maksā. Toreiz biju jauns, arī ģimene jauna, jādomā, kā to uzturēt, alga nebija liela. Pirmajā reizē desmitiem reižu galvā griežas jautājums: braukt vai nebraukt? Palīdzēja sieva, sakt, ka manis paša lēmums arī

būs pareizais. Otrreiz bija vieglāk. Atšķirībā no Irākas, kur biju kājnieks, Afganistānā pildīju izlūkošanas speciālista pienākumus. Augstāks profesionālais līmenis, darbs kopā ar daudz pieredzējušākiem virsniekiem, kuri bijuši neskaitāmās misijās. Arī morāli jau pats biju nobriedušāks.”

Runājot par patriotismu, Edgars norāda, ka karavīram misijā ir svarīga kultūra, tradīcijas, politiskās nostādnes tajā valstī, uz kuru viņš ir devies misijā. Tas nemazina savas tēvzemes mīlestību: “Tā ir neatsverama pieredze ne tikai militārajā ziņā vien. Rodas daudz plašāka pasaules uztvere. Afganistānā gājām ciemos pie vecākiem ļaudīm. Bija interesantas sarunas par viņu ticību, uzskatiem, tradīcijām. Patriotismu katrs izprot citādāk. Miera uzturēšanas misijā karavīrs domā par kaujas taktiku, lai tā būtu vienota ar biedriem, jo tikai tad var sasniegt mērķi. Tā nav vieta, kur izrādīt patriotisma jūtas. Karavīram tas ir darbs, kas jāizpilda pēc iespējas labāk. Nav jāliel politiskajās spēlēs, esam NATO dalībvalsts, kurai jāpilda savas saistības, lai to pašu varētu saņemt no citiem.”

Daina Tāfelberga

Jaunsardze puikas audzina par vīriem

Saldus tehnikuma jaunsargu vienība, kuru vada Raivo Tuka, ir viena no aktīvākajām valstī. Latvijas Republikas Proklamēšanas dienā gadu gaitā Saldus jaunsargi piedalījušies septiņās militārās parādēs, piecas no tām bija 11. novembra krastmalā Rīgā.

Patriotu nedēļa jauniešiem bija notikumiem bagāta – tradicionāls ir brauciens uz Oskara Kalpaka muzeju un piemiņas vietu Airītēs, savilņojošs gan pašiem, gan Saldus un Brocēnu iedzīvotājiem ir Lāčplēša dienas lāpu gājiens.

Ne mazāk interesanta ir Saldus tehnikuma jaunsargu ikdiens. Par to izvaicāju Mārtiņu Kalvānu, Tomu Grīnbergu un Arti Čiževiču. No viņiem vislielākā pieredze ir liepājniekam Artim, kas ir jaunsargs jau no 5. klases. Sākumā bija interese lietderīgi pavadīt laiku, tagad viņš apsver domu par militāro karjeru. Saldus tehnikumu izvēlējies tāpēc, ka te jaunsargi augstā līmenī var apgūt nepieciešamās pamatzināšanas, lai tālāk stātos Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Rīdziniekiem Mārtiņam un Tomam Latvijas lielākajā jauniešu organizācijā rit trešais gads, viņi tajā

iestājās, sākot Saldū mācīties par ugunsdzēsējiem glābējiem.

“Jaunsardze labi sagatavo dzīvei, attīsta loģisko domāšanu, iemāca komandas darbu, kas vajadzīgs arī mūsu profesijā,” uzsver Mārtiņš. “Ja neizdosies karjera Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, būs ceļš vaļā uz dienestu Latvijas armijā. Pavasarī kārtosim jaunsargu apmācību ceturtā līmeņa eksāmenu. Mūsu vienībā katrs pasākums ir aizraujošs. Mani interesē lauka kaujas iemaņu apgūšana, patīk, ka varam šautuvē šaut ar īstiem ieročiem, izmēģinājām sportingu. Dzīvojam nemierīgā pasaulē, šīs prasmes kādā brīdī var noderēt. Jaunsardzē arī vēsturiski esam iemācījušies.”

“Man patīk disciplīna, jaunsarga forma. Kad tā uzvilka, vienmēr piedomāju, kā uzvedos, izskatos,” pārliecināts Artis. “Pats par sevi saprotams, ka jāklausa

Saldus tehnikuma jaunsargi Artis Čiževičs, Toms Grīnbergs un Mārtiņš Kalvāns Lāčplēša dienā piedalījās piemiņas pasākumā Oskara Kalpaka muzejā Airītēs.

Māra Grasmaņa foto

augstākstāvošie. Tas svarīgi arī ugunsdzēsēja glābēja profesijā. Jaunsardze puikas izaudzina par vīriem.”

Puīši stāsta, ka tagad prot pārvarēt grūtības. Pārgājienos ar smagu mugursomu plecos pēc

cīnisko palīdzību, kā pagatavot ēdienu, jo katrā pārgājienā lielā katlā vāra zupu.

“Jaunsardze iemāca patriotismu, Latvijas dzimšanas dienas nedēļā man ir iekšējs savilņojums,” stāsta Toms. “Gatavošanās parādei ir grūts un nogurdinošs darbs, ilgi jāstāv kājās, daudzas stundas jāmacās soļot, arī dziedāt. Pirms gada parādē tieši seņ sitās sniegs un vējš. Bet kāds gandarījums tur būt! Šis izjūtas ir citādākas, nekā stāvēt ielas malā un vērojot parādi. Kad tā jau bija beigusies, dziedot soļojām cauri Vecrīgai.”

“Mums ir labs jaunsargu vadītājs. Raivo Tuka prot jauniešus motivēt ne tikai darboties Jaunsardzē, viņš arī palīdz risināt dzīves problēmas. Ja kādam neveicas mācībās, mudina atbalstīt. Kad gatavojamies ZS čempionātam, viņš līdz naktij ar mums kopā gatavoja karogu. Šāda atlieksme vieno mūsu jaunsargu vienību. Patīk, ka viņš vienmēr smaida, pat tad, ja ir dusmīgs,” ar gandarījumu stāsta Mārtiņš.

Andra Valkīra